

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Metodické dny pro krajské úřady 2021

**Agenda občanských průkazů a cestovních dokladů
Konkrétní dotazy k projednání**

Stanoviska ke dni 31. ledna 2022

**Ministerstvo vnitra
odbor správních činností**

OBSAH

1	MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY (dotaz č. 1 – 10).....	3
2	KÚ STŘEDOČESKÉHO KRAJE (dotaz č. 11 – 19).....	7
3	KÚ PLZEŇSKÉHO KRAJE (dotaz č. 20 – 23).....	11
4	KÚ KARLOVARSKÉHO KRAJE (dotaz č. 24 – 27)	13
5	KÚ LIBERECKÉHO KRAJE (dotaz č. 28 – 31)	16
6	KÚ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE (dotaz č. 32 – 50)	18
7	KÚ PARDUBICKÉHO KRAJE (dotaz č. 51 – 72)	27
8	KÚ KRAJE VYSOČINA (dotaz č. 73 – 76)	34
9	KÚ JIHOMORAVSKÉHO KRAJE (dotaz č. 77 – 87).....	35
10	KÚ OLOMOUCKÉHO KRAJE (dotaz č. 88)	39
11	KÚ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE (dotaz č. 89 – 114).....	40
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	52

1 MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY (dotaz č. 1 – 10)

1. ÚMČ Praha 4 – Ponechání si starého CP

Občané se poměrně často ptají, zda je v plánu zavést do ZCD možnost ponechání si starého CP, stejně jako je tomu aktuálně u OP.

NÁZOR MHMP

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Při nejbližší novelizaci ZCD se navrhne ponechání neplatného CP za stejných podmínek, jako je tomu v ZOP. MV předpokládá předložení novely ZCD v průběhu roku 2022.

2. ÚMČ Praha 4 – Skončení platnosti OP

Neuvažuje se o prodloužení lhůty pro automatické skončení platnosti po změně stavu, třeba na tři měsíce, jako je tomu u CP? Například po ovdovění je poměrně časté, že si občané nevyřídí nový OP během stávajících 45 dnů.

NÁZOR MHMP

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

V rámci procesu hodnocení dopadu regulace budou analyzovány a zhodnoceny pozitivní i negativní dopady a zkušenosti z aplikační praxe s tím, že na základě výstupů z této analýzy může dojít k případnému navržení změn, např. k prodloužení lhůty, po které dojde k automatickému zneplatnění osobních dokladů, u kterých došlo ke změně zapisovaného údaje.

3. ÚMČ Praha 4 – Plná moc

Lze přijmout plnou moc k převzetí OP/CD zaslanou prostřednictvím datové schránky?

NÁZOR MHMP

Plnou moc zaslanou prostřednictvím datové schránky zmocnitele je možno akceptovat, jelikož datová schránka osobu zmocnitele/odesílatele (z jeho datové schránky) dostatečně identifikuje.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme se stanoviskem MHMP.

4. ÚMČ Praha 4 – Plná moc

Máme plné moci k vyzvednutí dokladu uchovávat, nebo je vracet občanovi? A pokud uchovávat, jakým způsobem, když se již neukládají papírové žádosti?

NÁZOR MHMP

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Doporučujeme plnou moc založit do zvláštní složky pod číslem jednacím; každá plná moc bude mít své pořadové číslo dokumentu. Lhůta pro jejich archivaci bude doporučena po projednání s MHMP a všemi KÚ.

5. ÚMČ Praha 4 – Mobilní pracoviště

Neuvažuje se o návratu mobilního pracoviště k offline režimu? Stávající proces náběru žádostí prostřednictvím mobilního pracoviště je za trest. Pokaždé, když se kolegyně vrátí z „výjezdu“, tak jsou značně rozladěné z celého procesu. Jednak je téměř nadlidský úkon neustále držet notebook, protože ne vždy je, kde si ho odložit. Velké problémy také dělá nutnost online připojení, často se nacházejí na místech, kde není signál a není tudíž možné pořídit podpis a žádost odeslat.

NÁZOR MHMP

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Ve speciálním aplikačním programu lze využít jak online verzi pořízení žádosti, tak offline verzi pořízení žádosti. Změny v procesu pořízení žádosti jsou především spojeny s tím, že došlo v souladu s implementací Nařízení EU¹ k zahájení vydávání OP s biometrickými údaji, tudíž řešení, která si vyžádala změna legislativy, má své výhody a nevýhody. Celé řešení bylo optimalizováno pro maximální ochranu osobních údajů, možnost pořízení žádostí i pro další osoby, se kterými se primárně při výjezdu nepočítalo, možnost využití pracoviště i v jiných místech („plošná“ výměna dokladů v menší obci) a i na vlastním úřadě. Došlo ke zjednodušení procesu přípravy žádosti před výjezdem – i zjednodušení ukončení zpracování žádosti. U online výjezdu není potřeba žádná příprava, při offline výjezdu došlo k výraznému zjednodušení, a to jak při přípravě žádosti, tak při jejím dokončení.

6. ÚMČ Praha 4 – Zvýraznění údajů v aplikaci

Bylo by možné při podání žádosti o nový OP v aplikaci červeně zvýraznit údaj o zneplatnění stávajícího OP (jako je tomu u CD)?

NÁZOR MHMP

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

CP může mít občan více a červený text byl uveden proto, aby bylo na první pohled jasné, že má být po občanovi vyžadováno vrácení CP. Podnět předáme technickým útvarům k analýze a případně budeme změnu požadovat při dalších změnách aplikace CDBP.

7. ÚMČ Praha 4 – Údaj o datové schránce na žádosti

Při podání žádosti o CD by bylo šikovné přidat na žádost údaj o datové schránce žadatele (jako je u OP).

NÁZOR MHMP

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

V souladu se ZCD a jeho § 17 odst. 11 může občan do žádosti uvést telefonní číslo nebo adresu elektronické pošty. Naopak ZOP a jeho § 16 odst. 5 umožňuje zasílat informaci o převzetí dokladu na kontaktní údaje, kterými jsou dříve zmíněné údaje a navíc datová schránka. Sjednání kontaktních údajů v žádosti bude požadováno v rámci navrhované novely ZCD.

¹ Nařízení EP a Rady (EU) 2019/1157 ze dne 20. června 2019 o posílení zabezpečení průkazů totožnosti občanů Unie a povolení k pobytu vydávaných občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům, kteří vykonávají své právo volného pohybu.

8. ÚMČ Praha 4 – Zobrazování v evidencích

V AIS EO není v přehledu dokladů vidět, jestli má občan podanou žádost o doklad, objeví se tam, až když je doklad předaný. V AIS EOP a AIS ECD je vidět doklad už jakmile je vyrobený, i když ještě není předaný. Bylo by šikovné, pokud by se takto zobrazovalo i v AIS EO.

NÁZOR MHMP

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

V AIS EO není možné tento údaj zobrazovat, jelikož se nejedná o platný OP nebo CP. Doklad se stává platným až okamžikem převzetí občanem. Ačkoliv podle § 23a odst. 2 písm. a) a b) ZEO se využívají mimo jiné údaje o čísle dokladu, považuje se za ně platný doklad.

Pokud by se to týkalo základního registru obyvatel, do něj se zavádí OP a CP až po předání občanovi, tedy doklady, jimiž se může prokázat. Navíc vyrobené doklady mohou mít výrobní nebo obsahovou vadu, která znamená zneplatnění dokladu.

9. ÚMČ Praha 4 – Bylo by možné k žádosti o nový doklad přidat pole „poznámky“?

NÁZOR MHMP

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Vzhledem k tomu, že nebyl uveden důvod k rozšíření položkové struktury žádosti a jsou v žádosti jiné položky („úřední záznamy“ a „poznámka k předání“), které lze editovat volným textem, nespátřujeme potřebu v přidání další editovatelné položky. Z dotazu zároveň není zřejmé, co by se mělo psát do „nových poznámek“.

10. ÚMČ Praha 16 – Skončení platnosti OP a zvláštní matrika Brno

Klientka žije trvale v Německu, kde se v květnu 2021 vdala a požádala prostřednictvím Generálního konzulátu v Drážďanech o vydání oddacího listu na zvláštní matrice v Brně. Zvláštní matrika jí oddací list koncem září vydala a klientka si ho v polovině října na konzulátu vyzvedla. Bohužel jí byl mezitím OP zrušen, protože uplynula zákonem daná lhůta, což ale klientka nemohla nijak ovlivnit. Protože nemá německé občanství a tedy ani žádné německé doklady, byla bez dokladů, což popravdě zjistila až u nás při podání žádosti o nový OP. Do ČR přijela autem a nikdo jí nekontroloval. Obáváme se, že těchto případů bude přibývat. Klienti nemohou ovlivnit dobu zpracování jejich žádosti na zvláštní matrice v Brně a mohou se dostat do velice nepříjemné situace, třeba na letišti, protože je nepustí do letadla.

Shodou okolností jsme měli dnes další případ, ale tentokrát se týkal zrušení OP po rozvodu manželství. Soud zavedl klientovi do systému datum rozvodu se zpožděním. Byl si u nás před časem požádat ještě ve lhůtě, ale rodinný stav v systému ještě nebyl zavedený, a dnes má již OP zrušený. Velice se na nás rozčílil. Datum nabytí právní moci rozhodnutí o rozvodu bylo 24.08.2021 a soud to zavedl zpětně až 15.09.2021. Nastalo tak 14 dní prodlení, za které klient nemohl.

NÁZOR ÚMČ PRAHA 16

Na možnost, že se nestihne vydat matriční doklad ve lhůtě, po které je OP zrušen, by měli být klienti upozorněni. Také datum nabytí právní moci rozhodnutí zná klient pouze v případě, že má datovou schránku. Jinak by musel chodit na podatelnu soudu každý den, aby měl vyznačené správné datum, od kterého lhůta běží.

Tyto dva konkrétní případy otevírají otázku, zda lhůta 45 dní, jak je uvedeno v § 34 odst. 3 ZOP není příliš krátká a neměla by se prodloužit minimálně na lhůtu 90 dnů, ideálně na 180 dnů.

NÁZOR MHMP

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 2

V rámci procesu hodnocení dopadu regulace budou analyzovány a zhodnoceny pozitivní i negativní dopady a zkušenosti z aplikační praxe s tím, že na základě výstupů z této analýzy může dojít k případnému navržení změn, např. k prodloužení lhůty, po které dojde k automatickému zneplatnění osobních dokladů, u kterých došlo ke změně zapisovaného údaje.

Aplikace C227 nově zneplatní pouze OP, u kterých došlo k dané skutečnosti od 2. srpna 2021 a později. U životních událostí, které nastaly před 2. srpnem 2021, aplikace nespouští 45 denní běh lhůty pro skončení platnosti.

2 KÚ STŘEDOČESKÉHO KRAJE (dotaz č. 11 – 19)

11. MěÚ Nymburk – Prokázání totožnosti řidičským průkazem

Žadatel má neplatný OP nebo OP nemá (ztráta, odcizení). Lze vyřídit jeho žádost o vydání nového OP pouze na základě předložení platného řidičského průkazu?

Jedná se o případ, kdy správní orgán nemá pochybnost o tom, že žadatel je občanem ČR, žadatel má TP na území ČR, nejedná se o vydání prvního OP, ani o vydání prvního OP po nabytí státního občanství ČR.

NÁZOR MĚÚ NYMBURK

Lze. V souladu s § 13 odst. 4 ZOP prokáže žadatel, pokud nemůže předložit předepsané doklady, svou totožnost jiným hodnověrným způsobem. Řidičský průkaz je veřejná listina, kterou držitel prokazuje své jméno, příjmení a podobu, jakož i další údaje v ní zapsané (§ 103 odst. 1 zákona o silničním provozu²). I v dalších případech, např. při ověření pravosti podpisu (tzv. legalizace), je umožněno občanům ČR prokázat totožnost řidičským průkazem (§ 18 odst. 1 písm. a) zákona o ověřování³).

NÁZOR KÚ

Souhlasíme s názorem MěÚ Nymburk. Pouze v případě důvodných pochybností o státním občanství ČR vyžadovat doložení dokladu o státním občanství.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s názorem MěÚ Nymburk.

12. MěÚ Votice – Skončení platnosti OP

Podle § 34 odst. 3 písm. b) ZOP skončí platnost OP po uplynutí 45 dnů ode dne úmrtí manžela nebo partnera. Navrhujeme doporučit matričním úřadům zasílat spolu s úmrtním listem i stručné upozornění na tuto skutečnost. Jedná se většinou o starší občany, kteří rodinný stav mají uvedený ve svém OP a změnu zákona nezaznamenali.

NÁZOR KÚ

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 2.

Požadavek na zasílání informace o skončení platnosti OP jsme projednali s odborem všeobecné správy MV, který s požadavkem vyslovil souhlas. OSČ rozešle prostřednictvím obecních úřadů obcí s rozšířenou působností letáky na všechny matriční úřady a zároveň zveřejní leták na webových stránkách MV tak, aby si jej mohly matriční úřady následně v případě potřeby vytisknout. Zároveň OSČ požádal odbor tisku a public relations MV o informování skrze sdělovací prostředky a webové stránky MV.

² Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

³ Zákon č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů.

13. MěÚ Slaný – Skončení platnosti OP

Na přepážku občanských průkazů přišla požádat o nový OP klientka, která předložila propadlý doklad po uplynutí 45 dnů (změna stavu, vdova). Jelikož se nevydává potvrzení o OP, ponechali jsme jí na její žádost v držení neplatný OP do doby předání nového OP, aby měla u sebe alespoň nějaký doklad. Argumentovala potřebou předkládat OP jako žadatelka o práci u potenciálních zaměstnavatelů.

NÁZOR KÚ

Ačkoli lze podle § 31 ZOP žadateli po vydání nového OP ponechat jeho stávající OP (na jeho žádost), musí být stávající OP znehodnocen proděravěním. Nelze jím však následně prokazovat údaje, které jsou v něm uvedené. K prokázání totožnosti by měl být předložen jiný platný osobní doklad (rodný list, CP, řidičský průkaz apod.) v závislosti na požadavcích subjektu, který totožnost ověřuje.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme se stanoviskem KÚ.

14. MěÚ Slaný – Ověřování platnosti OP

Matrikáře byl při svatebním obřadu v terénu předložen svědkem OP s ustřiženým rohem (část B). Jelikož neměla možnost ověřit platnost OP na stránkách MV z důvodu nemožnosti připojení k internetu ani u příslušného úřadu (nebyl pracovní den), vyřešila operativně situaci sepsáním čestného prohlášení svědka, že doklad je platný s uvedením důvodu ustřížení části B, tj. změna stavu a příjmení. Nevidíme jinou možnost, jak v terénu ověřit potřebné skutečnosti. Postup však považujeme za časově náročný a pro svědka i matrikářku nekomfortní.

NÁZOR KÚ

Domníváme se, že ke stanovení postupu při ověřování totožnosti svatebních svědků v případě, kdy se svatba koná v nepracovní den a v místě, kde nelze využít internetové připojení, je věcně příslušný odbor všeobecné správy MV.

STANOVISKO OSČ

Dotaz byl předán odboru všeobecné správy MV, který k danému uvedl, že MV, odbor všeobecné správy metodiku, pro řešení této konkrétní situace nevydalo. Vydané Informace č. 14/2021 (doplnění Informace č. 12/2021) reagovaly na přijetí nového ZOP ve věci upozornění na dobu platnosti OP s odděleným rohem.

K navrženému postupu, tj. ověření platnosti OP s oddělenou částí (částí B) v terénu formou čestného prohlášení svědka sňatečného obřadu, dále informoval, že v případě svědků u sňatečného obřadu se jedná o osoby, které by měly „dosvědčit“, že došlo k projevu vůle snoubenců. S ohledem na nemožnost ověření platnosti OP u svědka (při uzavření manželství na jiném vhodném místě – bez přístupu na internet) lze v těchto výjimečných případech zvolit formu čestného prohlášení svědka o platnosti jeho OP s oddělenou částí s upozorněním na zákon o některých přestupcích⁴. Současně matrikář před uzavřením manželství poučí svědka, že svědkem sňatečného obřadu nemůže být osoba, jejíž svéprávnost byla v dané oblasti omezena.

Z metodiky určené pro matrikáře (viz Zápis 2017 – III. MANŽELSTVÍ, bod 53., str. 82 – 87) vyplývá, že v případě, že by byl sátek uzavřen za přítomnosti svědka, jehož svéprávnost byla v této oblasti omezena, tato skutečnost ze zákona nezakládá neplatnost takto uzavřeného manželství (Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kolektiv.

⁴ Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Rodinné právo. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2015, s. 50). S ohledem na nejednotnost v rozhodovací činnosti soudů je ovšem otázkou, k jakému závěru by v daném konkrétním případě došel příslušný soud, pokud by skutečně došlo k podání návrhu na prohlášení takto uzavřeného manželství za neplatné (viz § 680 a násl. občanského zákoníku⁵). Domníváme se, že per analogiam by se postupovalo i v případě, že by se po sňatku prokázalo, že svědek při sňatečném obřadu neměl platný průkaz totožnosti.

* Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že úmyslně

- uvede nesprávný nebo neúplný údaj správnímu orgánu anebo mu požadovaný údaj zatají nebo uvede nesprávný anebo neúplný údaj v čestném prohlášení u správního orgánu,
- uvede nesprávný nebo neúplný údaj správnímu orgánu anebo mu požadovaný údaj zatají za účelem získání neoprávněné výhody [§ 2 odst. 2 písm. a) a b) zákona o některých přestupcích⁴].

15. MěÚ Říčany – Oddělení rohu OP při sňatku oddávajícími duchovními

Chtěli bychom upozornit na skutečnost, že faráři a ostatní oddávající duchovní zásadně neoddělují rohy OP při sňatku, pokud se již snoubenci po sňatku nedostaví na matriku (třeba oddací list je zasílán poštou), tak není v našich silách toto zajistit. Následně dochází k situaci, že OP je neporušen, ale nastává po určité době jeho neplatnost, o čemž nejsou občané v mnoha případech srozuměni. Dokonce duchovním na doklady výrazně uvádíme, zda a komu mají odstříhnout roh, nicméně praxe je jiná.

NÁZOR KÚ

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Obrátíme se na příslušné instituce se žádostí o sjednání nápravy.

16. MěÚ Říčany – Skončení platnosti OP

Paradoxní situací jsou některé matriční úkony, které se činí na jiné matrice, než jsou následně zpracovány a zadány do systému.

Příklad: Přejde žena po rozvodu na jakoukoli matriku a oznámí zpětvzetí příjmení, dnem oznámení toto nabývá platnosti, tudíž matrikářka by měla odstříhnout roh OP, nicméně agenda je dále odeslána a zpracovávána až na matrice, kde probíhal sňatek a na zpracování je 30 dní od razítka na podatelnu. Tudíž může žena chodit více než měsíc s uštěřeným OP a v žádném systému to není vidět. Bohužel nabírající matrikářka nemá v tuto chvíli oprávnění měnit jakékoli údaje v systému, který jí tam nepustí. Ve své podstatě se jedná o všechny změny, které končí i právní mocí.

NÁZOR KÚ

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Dotaz byl předán odboru všeobecné správy MV, který k danému uvedl, že v případě, kdy je občanovi oddělen roh u OP, tak je jeho průkaz nadále platný, a to po dobu 45 dnů ode dne nastalé změny údaje zapisovaného do OP. Příslušný matriční úřad, který provádí dodatečný záznam v matriční knize (např. při povolení změny jména/příjmení, nebo zpětvzetí příjmení po rozvodu atp.), následně tyto změny zavede do AIS EO. Jsou situace, při kterých dochází k časové prodlevě. Například při zpětvzetí příjmení

⁵ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

po rozvodu manželství za stávající právní úpravy dochází k časové prodlevě při oznámení manžela, že přijímá po rozvodu manželství zpět své dřívější příjmení (oznámení se činí před kterýmkoli matričním úřadem) a záznamu v příslušné matriční knize manželství (když je sňatek zapsán u jiného matričního úřadu, nežli bylo učiněno oznámení) a následným zavedením změn v AIS EO. Občan má sice oddělený roh OP, ale v AIS EO ještě není zavedena změna příjmení, kterou následně provede příslušný matriční úřad, kde je manželství zapsáno.

Stále ale je možnost platnost OP ověřit v AIS EOP nebo na internetových stránkách MV (neplatné doklady) a rozvedený manžel „má v ruce“ potvrzení o oznámení, že přijímá zpět své dřívější příjmení s uvedením data oznámení, nebo v případě povolení změny jména a příjmení ve správním řízení má pravomocné rozhodnutí o povolené změně jména nebo příjmení atp.

Závěrem lze konstatovat, že díky novému ZOP a v této souvislosti s nevydáváním potvrzení o změně údajů zapisovaných do OP, musí držitelé OP s uštěpeným rohem v případě potřeby doložit tyto změny jinou listinou (na úseku matrik např. potvrzením o oznámení užívání dřívějšího příjmení, pravomocným rozhodnutím o povolení změny jména/příjmení). V současné době je provádění změn do AIS EO (nastalých z důvodu změny matričních skutečností) spojeno s mírnou časovou prodlevou. Toto bude však v budoucnu vyřešeno díky připravovanému matričnímu informačnímu systému (eMatrika).

17. KÚ Středočeského kraje – Přístup k dokumentům

Bylo by možné zřídit KÚ přístup k dokumentům (uživatelským příručkám atd.) na www.CDBP.cz? Obrací se na nás některé ORP s dotazy týkajícími se právě zde uvedených postupů.

STANOVISKO OSČ

Pro zajištění požadavku je nezbytné předat e-mailové adresy zaměstnanců KÚ, kterým budou zřízeny a přiděleny loginy. V této souvislosti však upozorňujeme, aby nedocházelo k metodické pomoci při obsluze aplikace CDBP, jelikož k tomu byla zřízena Hotline CDBP.

18. KÚ Středočeského kraje – Skončení platnosti OP

Uvažuje se o změně (prodloužení) 45 denní lhůty, po které skončí platnost OP v souvislosti s ohlášením změny TP, úmrtím manžela nebo partnera atd.? Některé ORP se domnívají, že tato lhůta je krátká zejména pro občany, kteří ovdoví.

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 2.

19. Krajský úřad Středočeského kraje – Osvobození od poplatku

Zvažuje se v souvislosti se změnou nebo opravou názvu obce, města, kraje, ulice, jiného veřejného prostranství o osvobození od poplatku v případě přijetí žádosti o vydání OP ve zkrácených lhůtách (jako je tomu např. při výměně OP se „starým“ čipem)?

STANOVISKO OSČ

Po projednání s odborem legislativy a koordinace předpisů MV byl učiněn závěr, že v tomto případě lze vydání OP osvobodit od správního poplatku, a to i pro vydání ve zkrácených lhůtách. Informace o osvobození musí být uvedena v položce žádosti o správní poplatek.

3 KÚ PLZEŇSKÉHO KRAJE (dotaz č. 20 – 23)

20. Magistrát města Plzně – Lhůta pro převzetí OP

Podle § 65 odst. 2 ZOP platí, že „osoba, která má povinnost mít OP, se dopustí přestupku tím, že nepožádá o vydání OP ve lhůtě podle § 11 nebo si OP nepřevzme.“ Pro převzetí OP není zákonem stanovena žádná lhůta ani např. ve formě „neprodleně“, „bez zbytečného odkladu“. Kdy se tedy občan takového přestupku dopustí (po týdnu, co si OP nepřevzme, po měsíci, po 3 měsících aj.)?

U „nepožádání“ o vydání OP jsou v § 11 ZOP příslušné lhůty jasně stanoveny, ale u této skutkové podstaty nejsou vymezeny nijak. Jak tedy postupovat?

NÁZOR KÚ

Ustanovení § 65 odst. 2 ZOP skutečně upravuje dvě skutkové podstaty přestupku – jednak přestupek spočívající v tom, že osoba nepožádá o vydání OP ve lhůtě podle § 11, jednak přestupek spočívající v tom, že osoba si OP nepřevzme. Zatímco u požádání o OP § 11 jasně stanoví lhůty, v nichž má žadatel povinnost podat žádost o vydání OP, lhůta pro převzetí OP není zákonem vymezena.

STANOVISKO OSČ

Ke stanovení počátku časového období, po které dochází k páčání trvalého přestupku, je nutno vyjít z toho, že osoba má povinnost mít OP (myšleno platný OP). ZOP stanovená povinnost mít OP je vázána na podání žádosti o vydání OP (nejen v zákonem stanovené lhůtě, ale i kdykoli po lhůtě) a následně na převzetí a držení OP. Pokud tak doba, kdy si občan OP nepřevzme, byť o něj požádal, přesahuje zákonem stanovenou dobu pro podání žádosti o vydání OP podle § 11 ZOP, lze soudit, že občan svým opomenutím udržuje protiprávní stav spočívající v porušení povinnosti mít (platný) OP. Takové jednání přitom vykazuje dostatečnou společenskou škodlivost, aby mohlo být postiženo jako přestupek. Proto by se počátek časového období páčání trvalého přestupku spočívajícího v nepřevzetí OP měl s přihlédnutím k veškerým okolnostem daného případu odvodit od konce posledního dne zákonem stanovené lhůty pro podání žádosti o vydání OP (§ 11 ZOP).

Výše uvedené lze shrnout na následujícím příkladu: má-li občan povinnost podat žádost o vydání OP do 30 dnů (například od dosažení věku 15 let), přičemž danou žádost podal a OP byl vyhotoven, počátek časového období páčání trvalého přestupku se bude počítat ode dne následujícího po dni, kdy uplynulo 30 dnů ode dne, kdy si mohl OP převzít (tj. mohl-li si občan převzít OP dne 2. ledna, avšak neučinil tak po dobu následujících 30 dnů, začne časové období páčání trvalého přestupku běžet ode dne 1. února). Časové období pak skončí v okamžiku, kdy si občan OP převzme.

Lhůta pro převzetí OP bude navržena v novele ZOP tak, aby byla jednotná pro všechny případy a zároveň stanovena zákonem, tudíž ji nebude možné ani rozporovat.

21. Magistrát města Plzně – Tisk žádostí

Pokud při pořizování žádosti o OP nebo CP v CDBP vytiskneme žádost pro klienta (např. nemůže přečíst údaje z obrazovky), jak s touto žádostí naložit? Může si ji klient odnést?

NÁZOR KÚ

Nedoporučujeme tisk žádostí za tímto účelem. Klientovi možno poskytnout, pouze na jeho žádost jako zpoplatněný výpis.

STANOVISKO OSČ

Žádost lze vytisknout, pokud občan není schopen přečíst údaje z obrazovky. Nelze ji poskytnout občanovi, protože se má vést pouze v elektronické podobě, a není tudíž právo na pořízení kopie spisu, resp. žádosti, podle § 38 správního řádu⁶, a zároveň žádost není úplná. Po předání dokladu (OP nebo CP) se žádost skartuje. Občan má právo na poskytnutí údajů z AIS EOP nebo AIS ECD, včetně žádostí v elektronické podobě – žádosti lze poskytnout až po dokončení pořízení žádosti či po převzetí osobního dokladu.

22. Magistrát města Plzně – Tisk fotografie

Lze z aplikace C227 vytisknout fotografii občana pouze k pracovním účelům (např. ztotožnění osob při výjezdech za klienty)?

NÁZOR KÚ

Není nám bohužel známo, zda lze technicky z C227 vytisknout fotografii.

STANOVISKO OSČ

Mobilní pracoviště v režimu online též disponuje kontrolními fotografiemi, tudíž nevidíme důvod k jejich tisku. V případě offline pořízení žádosti je v ojedinělých případech možné přistoupit k porovnání fotografie se žadatelem (žadatel nemá osobní doklady s fotografií), fotografie je ale poté nutno neprodleně skartovat.

23. MěÚ Nýřany – Zneplatnění OP

V § 34 odst. 2 a 3 ZOP se uvádí, že platnost OP skončí uplynutím 45 dnů ode dne změny údaje uvedeného v OP (mj. TP, uzavření manželství, úmrtí manžela/ky, rozvod manželství). V praxi se začínáme setkávat s případy, kdy jsou OP podle tohoto zákona zneplatňovány, avšak ne 45 dní od změny údaje, ale až po 70 dnech.

NÁZOR KÚ

Pravděpodobně technické problémy. Lhůta je stanovena zákonem.

STANOVISKO OSČ

Jsme stejného názoru jako KÚ. Pokud bychom obdrželi konkrétní čísla dokladů, necháme funkčnost systému prověřit u technického útvaru. V případě, že by k tomuto docházelo i v budoucnosti, žádáme o zaslání podnětu i spolu s číslem dokladu, aby bylo možno případně upravit funkcionality systému.

⁶ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

4 KÚ KARLOVARSKÉHO KRAJE (dotaz č. 24 – 27)

24. Zneplatnění OP

Dojde ke zneplatnění OP 45 dní po uzavření sňatku v případě, že v OP je již správný rodinný stav uveden? Jedná se o případ, kdy se občan rozvedl či ovdověl před srpnem 2021, ale nepožádal si o nový OP (sňatek uzavřel s platným CP).

NÁZOR KÚ

Zneplatnění ZOP ani Nařízení EU¹ neupravuje, patrně je tím míněno skončení platnosti OP ve smyslu § 34 ZOP. S ohledem na skutečnost, že i při výkladu práva a obecně závazných právních předpisů je třeba vyjít ze smyslu správního práva a předmětné zákonné úpravy, a to v materiálním smyslu, jak jimi prozařují ústavní normy ČR, nejeví se jako pravděpodobný takový přístup, který by ústil v to, že jen kvůli změně předpisu jako takové a bez dalšího by se měl automaticky „zneplatňovat“ jakýkoli dokument týkající se identity osoby, vč. OP.

Pakliže neexistoval důvod „zneplatnění“ ke dni vydání takového OP, resp. nevyšel najevo a jiný opodstatněný dosud nevznikl, pak by šlo o případ více než přehnaného formalismu a iracionality, pokud byl řádně vydaný a faktickému a osobnímu právnímu stavu odpovídající OP měl pozbýt platnosti.

Pozn. Související ustanovení ZOP:

- § 33 až 35
- § 72 odst. 1: OP vydaný přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zůstává v platnosti po dobu v něm uvedenou, s výjimkou OP vydaného do 30. června 2000, který pozbývá platnosti dnem 2. srpna 2026.

STANOVISKO OSČ

Pokud občan změní rodinný stav a nemá jej zapsaný v OP, nebude jeho OP zneplatněn, tj. neskončí jeho platnost uplynutím 45 dnů. V případě, že občan uzavřel sňatek před 02.08.2021 a teprve následně měnil OP, tak také nedojde k jeho skončení platnosti, jelikož v tomto OP je již správný rodinný stav.

25. Přeposílání ohlášení o ztrátě, zneužití, poškození OP

Dále prosíme o názor k přeposílání ohlášení o ztrátě, zneužití, poškození OP. Zda přeposílat originál či kopii ohlášení, a pokud přeposílat, tak podle TP občana nebo podle vydávajícího úřadu?

NÁZOR KÚ

ZOP ani Nařízení EU¹ neupravuje „Přeposílání“. Vycházeno z toho, že správní úřady mezi sebou mají komunikovat, nevyjímaje zpřístupňování dokumentů, především elektronicky, pak se jeví otázka jako obsoletní.

Není pak důvodu, aby adresát – úřad obdržel cokoli ve smyslu „kopie“ materiálního dokumentu, nota bene když lze očekávat, že i ohlášení se budou dít stále více jen elektronicky. Lze mít za to, že spíše na jedné straně půjde o vkládání elektronické informace do systému či aplikace předpokládané v ZOP a na straně druhé o přístup do příslušné databáze/aplikace atp. či jiné řízené sdílení elektronické informace či dokumentu.

Má-li být výkon úřední moci efektivní a ovšem přiblížený jeho adresátu, jevílo by se jako logické, aby se dokument dostal tam, kde vyřizování věci bude nejbližší osobě, jíž se problém s OP týká, ledaže by tu byl opodstatněný zákonný požadavek, aby tomu bylo jinak. Nezdá se ovšem, že by takový zákonný požadavek existoval.

Pozn. Související ustanovení ZOP:

- § 12 až 21, § 22 až 24, § 26 až 32
- § 34 a zejména 35, § 41 odst. 1, § 56 odst. 4

STANOVISKO OSČ

S nabytím účinnosti ZOP došlo k ukončení zasílání informací o ohlášení ztráty, zneužití či poškození. Úřad má pouze povinnost informovat úřad podle TP občana o projednání přestupku tak, aby nedošlo k jeho opětovnému projednávání.

26. Je možné v žádosti o OP a CD uvádět zdůvodnění a výši sankce za přestupek?

NÁZOR KÚ

Tazatel nepochybně nejspíše nemá na mysli, že by v žádosti žadatele měl žadatel uvádět cokoli o jakémkoli svém případném přestupku. Lze si jen stěží představit, že by jakýkoli žadatel mohl mít vlastní zájem či důvod uvádět takové informace.

Tazatel by však možná mohl mít na mysli otázku, zda v řízení (nikoli v žádosti) o žádosti o vydání OP mají nějak figurovat informace tohoto druhu. I kdyby snad mohl kdokoli dovozovat ze zákonné úpravy občanských průkazů a přestupkových předpisů na příslušném úseku státní správy, že se hodí, aby v žádosti či ve spise o řízení o takové žádosti byly obsaženy takovéto informace o žadateli, ještě to neznamena, že se to slučuje se smyslem těchto i jiných zákonných předpisů a tedy že by taková praxe byla podle své reálné povahy také zákonná. Z pohledu adresáta práva a účastníka řízení, jakož i úřední moci se tudíž nejvíce shromažďování předmětných informací o občanovi v – pouhé – souvislosti s jeho žádostí o vydání OP jako účelné, pokud takový účel není bez dalšího zřejmý ze zákona. K tomu se však nelze přiklonit, neb si rozumně nelze představit, že by snad rozhodnutí o žádosti o vydání OP mělo nějak věcně záviset na existenci a výsledcích případného přestupkového řízení týkajícího se žadatele. To platí i s ohledem na úpravu obsahu AIS EOP v ZOP.

Pozn. Související ustanovení ZOP:

- § 69 odst. 1 a 2; přitom mlčenlivost se přirozeně vztahuje i na to, ohledně čeho úředník nebyl oprávněn seznamovat se
- § 56 analogicky zejména – obsah AIS EOP
- § 59
- § 65 až 66
- v zákoně o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich⁷, zákoně o některých přestupcích⁴, ani v Nařízení EU¹ nic ve smyslu dotazu

STANOVISKO OSČ

V žádosti o vydání OP nebo CP lze uvádět, kromě zákonem či prováděcí vyhláškou stanovených údajů jen to, co souvisí s vydáním těchto dokladů. Jakékoliv údaje týkající se řízení o přestupku s vydáním těchto dokladů nesouvisejí. Občanovi se vydá doklad bez ohledu na to, zda spáchal přestupek. Odůvodnění uložení správního trestu a v případě pokuty i její výše patří do odůvodnění rozhodnutí o přestupku. Pokud se jedná o pokutu uloženou příkazem na místě, je předpokladem uložení pokuty, že obviněný z přestupku souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty a s její výší.

⁷ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

27. Podání žádosti o OP či CP občana s omezenou svéprávností

V případě, že si o OP či CP přijde požádat občan s omezenou svéprávností a v rozsudku soudu je výrok, že je občan schopen vyřizovat běžné záležitosti, nepotřebuje k podání žádosti opatrovníka nebo potřebuje?

NÁZOR KÚ

Za osobu, která dosáhla věku 15 let, a byl jí jmenován opatrovník z důvodu, že jí její zdravotní stav působí obtíže při hájení jejích práv, postavení žadatele reálně zastává tento opatrovník. Opatrovník může jednat podle věty první, pouze umožňuje-li to rozsah jeho působnosti. Při podání žádosti je nutná osobní přítomnost osoby, jíž se doklad vydává. Opatrovník na úřadě nepodává vyplněnou žádost na úředním tiskopisu, pouze předloží požadované doklady. Přítomnost samotného občana při podání žádosti na úřadu je nutná z důvodu pořizování biometrických údajů žadatele. Žádost se všemi potřebnými údaji vytiskne úředník a opatrovník potvrdí podpisem jejich správnost a úplnost. OP musí osobně převzít opatrovník. Pro občana s omezenou svéprávností se nevolí bezpečnostní osobní kód. V případě CD je postup stejný.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ a doplňujeme, že Ministerstvo spravedlnosti se již dříve vyjádřilo, že nejzazší hranice, kam lze svéprávnost člověka omezit, jsou právě ony běžné záležitosti každodenního života. Pokud tedy soud ve svém rozhodnutí stanoví, že osoba není způsobilá zavazovat se k plnění nad rámec běžných záležitostí, jde o nejširší možné omezení svéprávnosti, jež platná úprava dovoluje. Z tohoto vyplývá, že žádost podává opatrovník.

5 KÚ LIBERECKÉHO KRAJE (dotaz č. 28 - 31)

28. Magistrát města Jablonec nad Nisou – Skončení platnosti OP

Paní Hana uzavřela dne 14.08.2021 sňatek v Německu, dne 17.08.2021 požádala na naší matrice o zápis do zvláštní matriky (upozorňuji, že velmi záhy po sňatku). Zvláštní matrika dne 22.09.2021 vystavila oddací list, který byl dne 24.09.2021 doručen na náš úřad. Obratem jsme žadatelku e-mailem o této skutečnosti informovali. Dne 29.09.2021 jí byl v systému OP zneplatněn. Paní Hana přijela dne 25.10.2021 z Německa již na neplatný doklad (aniž by tušila) k převzetí oddacího listu. A následně požádala o nový OP v zákonné lhůtě. O všem jsme ji informovali a OP jsme ji ponechali z důvodu, že se potřebovala vrátit zpět do Německa. I z tohoto důvodu nežádala o OP v kratší lhůtě.

Dotaz zní jak postupovat:

- Informovat prostřednictvím matriky žadatele o zápis do zvláštní matriky, že se s největší pravděpodobností dostanou do situace, že budou bez platného OP.
- Nabízet vystavení OP ve zkrácené lhůtě (za příplatek), ne všichni občané ČR žijící v EU mají i platný CD.
- Ponechat těmto žadatelům zneplatněný OP.

Návrh opatření:

- Změnit nastavení v programu – zneplatnění OP provést od data zavedení sňatku do AIS EO zvláštní matrikou nikoliv od data sňatku.

Pokud to není technicky možné ošetřit, tak co nejdříve lhůtu prodloužit.

NÁZOR KÚ

Domníváme se, že by bylo vhodné, aby u občanů, kteří žádají o zápis do zvláštní matriky Brno, k automatickému zneplatnění dokladu vůbec nedocházelo. Pokud budou totiž zneplatněny doklady i v těchto případech, budou mít občané neplatný OP již dnem zápisu do AIS EO (většinou jsou na zvláštní matrice Brno matriční události zapisovány v mnohem delší době než 45 dnů).

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 2.

29. KÚ Libereckého kraje – Ponechání si starého CP

Uvažuje se o tom, že by v rámci případně novely ZCD bylo možné ponechávat na žádost držitele neplatný znehodnocený CP, jako je tomu u OP?

NÁZOR KÚ

Občané se na tuto možnost často dotazují, usnadnilo by to vysvětlování, proč OP lze ponechat a CP nikoliv. Máme za to, že by mělo být umožněno CP ponechat.

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 1. MV bude uplatňovat změnu v rámci novely ZCD, kterou předpokládá předložit v průběhu roku 2022.

30. KÚ Libereckého kraje – Čl. 33 směrnice MV č. j. MV-27690-25/SC-2018

Je nutné zasílat hlášení jednou za půl roku i v případě, že k dané situaci nedošlo? Když nebyla zjištěna žádná nesprávnost zpracovaných osobních údajů o držiteli pochybením úřední osobou zpracovávající žádost?

NÁZOR KÚ

Domníváme se, že hlášení není nutné zasílat ve smyslu, že za dané pololetí nedošlo k žádnému pochybení.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ.

V této souvislosti upozorňujeme, že dne 15. ledna 2022 nabyla účinnosti nová směrnice MV č. j. MV-136664-24/SC-2021, kterou byla směrnice MV č. j. MV-27690-25/SC-2018 zrušena. Nová směrnice MV dané upravuje v čl. 41, přičemž nově OÚORP informuje MV již pouze jedenkrát za rok.

31. KÚ Libereckého kraje – Zneplatnění OP

Bylo by možné v rámci případné novely ZOP prodloužit lhůtu pro automatické zneplatnění OP po provedené změně ideálně na 90 dnů? Došlo by tak k souladu s lhůtou zneplatnění CP po změně příjmení sňatkem a zároveň by byla dána občanům delší doba pro vyřízení nového OP.

NÁZOR KÚ

V některých těžkých životních situacích, jako je například smrt manžela, může být 45 dnů pro vyřízení úředních záležitostí krátká doba. Velmi bychom prodloužení lhůty uvítali.

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 2.

6 KÚ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE (dotaz č. 32 - 50)

32. MěÚ Trutnov – Ustanovení § 10 odst. 3 a § 13 odst. 2 ZOP: žadatel omezen na osobní svobodě bez dokladů – povinnost předložit rodný list při podání žádosti

Rodný list zajišťují sociální pracovníci Vězeňské služby ČR – některé matriční úřady nejsou ochotny jejich žádosti o vydání rodného listu vyhovět – aktuální zjištění matrika Karviná.

S ohledem na § 13 ZOP nelze žádost realizovat a vězeň po ukončení trestu je propuštěn bez OP.

Lze najít shodu ohledně postupu mezi orgány státní správy tak, aby občané mohli splnit svoji zákonnou povinnost danou ZOP a mohl jim být vydán OP? V případě osob po vykonání trestu odnětí svobody je okamžité začlenění do společnosti problematické v případě, že nemají OP.

NÁZOR KÚ

Doporučujeme projednat s příslušnými orgány možnost vydání rodného listu na žádost sociálního pracovníka příslušného zařízení.

STANOVISKO OSČ

V daném případě lze aplikovat § 13 odst. 4 ZOP, tj. ztotožnění hodnověrným způsobem, tudíž není nutné striktně vyžadovat rodný list. Rodný list a doklad o státním občanství je zapotřebí předložit v případě, že nedojde k jednoznačnému ztotožnění žadatele a zároveň existuje důvodná pochybnost o jeho státním občanství.

Stejnopisy (duplikáty) matričních dokladů lze na žádost vydat pouze oprávněnému okruhu žadatelů (srov. § 25 zákona o matrikách⁸). V tomto případě se nejedná o vydání dupl. matričního dokladu pro úřední potřebu státního orgánu. Tento doklad (který je osvobozen od správního poplatku) není primárně určen pro potřeby věznice – doklad je předkládán k žádosti o vydání nového OP. Navrhujeme proto běžný postup, tj. podání žádosti o vydání dupl. matričního dokladu oprávněnou osobou (tzn. žadatelem, kterého se matriční událost narození týká) včetně úhrady správního poplatku ve výši 100 Kč podle položky 3 písm. b) sazebníku, který je přílohou zákona o správních poplatcích⁹. Příslušný matriční úřad zašle dupl. matričního dokladu žadateli přímo do věznice (na doručenkou). Domníváme se, že matriční úřady spatřují „problém“ v promíjení správního poplatku v případě, že o dupl. matričního dokladu žádá sociální pracovník Vězeňské služby, ale tento doklad fakticky neslouží pro úřední potřebu (i když tuto skutečnost ve své žádosti uvádějí).

33. MěÚ – Ustanovení § 27 ZOP, obdobně § 22 odst. 1 písm. e) ZCD: převzetí OP nebo CD zmocněncem na základě zvláštní plné moci s úředně ověřeným podpisem (OP), obdobně plné moci s úředně ověřeným podpisem (CD) z důvodu zvláštního zřetele hodného

Osoby opakovaně požadují přebírání těchto dokladů zmocněncem, kdy jejich důvody nejsou uznatelné (pracovní vytížení, neprokázaný pobyt v zahraničí atd.). Hlavní skupina (osoby žijící v zahraničí při krátkodobé návštěvě ČR) argumentují vysokými poplatky u dokladů vydaných ve zkrácených lhůtách – žádají tedy o doklad ve lhůtě 30 dnů a ten následně chtějí zaslat zmocněncem do zahraničí poštovní přepravou.

Nekonkrétní ustanovení (důvody zvláštního zřetele hodné) komplikují v těchto případech předávání dokladů (uznání důvodů). Lze provést úpravu zákona tak, aby tato podmínka byla vypuštěna z těchto zákonů? Případně jde tyto důvody v zákoně konkretizovat?

⁸ Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

NÁZOR KÚ

Doporučujeme vypustit podmínku uvedení závažného důvodu v plné moci, pokud se občan nemůže dostavit k převzetí hotového dokladu, a ponechat pouze zvláštní plnou moc s úředně ověřeným podpisem (důvody jsou stejně mnohdy smyšlené a dosti obtížné se správnímu orgánu posuzují).

STANOVISKO OSČ

MV v rámci připravované novely ZCD zanalyzuje situaci s převzetím osobních dokladů na základě předložení zvláštní plné moci. Do doby případného nabytí účinnosti doporučujeme uznávat dva důvody, a to zdravotní důvody a náhlé vycestování do zahraničí. Každopádně vždy je posouzení plně v kompetenci správního orgánu.

34. MěÚ Trutnov – Ustanovení § 22 ZCD: předávání CP zastupitelskými úřady ČR občanům v zahraničí

Reálné řízení, kdy v podané žádosti o CP u zastupitelského úřadu občan prokazuje totožnost a údaje CP (CP před i po skončení platnosti) a současně v žádosti není uveden důvod o vydání dalšího CP – po vyrobení a kontrole CP v ČR je tento nový doklad zaslán na přísl. zastupitelský úřad s písemným požadavkem, aby byl původní doklad vrácen zpět.

- V mnoha případech není CP vrácen, není ohlášena jeho ztráta (odcizení), vše bez jakékoliv informace ze strany pracovníků zastupitelských úřadů, není uvedena kontaktní adresa občana v zahraničí.
- Ze strany držitele nejsou plněny povinnosti dané ZCD, dopouští se přestupku – v případě, že má ukončený TP, je velmi komplikované věc řešit v přestupkovém řízení.
- Po několika letech dochází i k tomu, že žádá o nové doklady zde v ČR a v minulosti požadovaný doklad nemá k dispozici – k tomu uvádí, že problém je na straně úřadů, neboť v minulosti „musel doklad vracet zastupitelskému úřadu“.
- Jde o dlouhodobé nedostatky – budou řešeny tyto nedostatky i s ohledem na rok 2025 s pracovníky zastupitelských úřadů tak, aby postupovali v souladu se ZCD (od roku 2025 i se ZOP)?

NÁZOR KÚ

Připojujeme se k žádosti upozornit zastupitelské úřady na správný postup při nejbližším jednání MV a MZV.

STANOVISKO OSČ

OÚORP by měl jakožto správní orgán, který rozhoduje o vydání CP, učinit všechny potřebné kroky k odstranění nedostatků žádosti. Pokud byla totožnost prokázána neplatným CP, požadovat předložení jiných dokladů – matričních dokladů, popřípadě osvědčení o státním občanství u zastupitelského úřadu. Za tímto účelem může usnesením přerušit řízení a stanovit lhůtu pro předložení chybějících dokladů zastupitelskému úřadu. OÚORP by měl zastupitelský úřad požádat o doplnění důvodu pro vydání dalšího CP. Pokud tak neučiní, a přesto vydá další CP, nemůže požadovat vrácení dříve vydaného CP, protože je stále platný.

Na tyto a další nedostatky jsou zastupitelské úřady prostřednictvím MZV upozorňovány ustavičně. Pokud kterýkoliv OÚORP ze své činnosti eviduje opakující se nedostatky zastupitelského úřadu, může OSČ požádat, aby projednal s konzulárním odborem MZV přijetí příslušných opatření k jejich odstranění. Vždy je třeba uvést, o jaký zastupitelský úřad se jednalo, o jakou věc se jednalo (např. žádost o vydání CP), jak byla evidována (např. číslo žádosti, číslo jednací ORP, popřípadě zastupitelského úřadu, osobní údaje k občanovi a v čem spočívalo pochybení zastupitelského úřadu).

35. MěÚ Trutnov – Databáze neplatných dokladů na webových stránkách www.mvcr.cz a v programu policejních orgánů

V případě skončení platnosti OP a CP v agendových systémech dochází u některých dokladů k jejich zavedení do výše uvedených databází.

Jde o všechny skupiny neplatných dokladů nebo jenom o část těchto dokladů (např. po ohlášení ztráty nebo odcizení)? Lze konkretizovat?

NÁZOR KÚ

Databáze by měla obsahovat všechny neplatné doklady, před volbami však zjištěny chyby. KÚ obdržel informaci, že uvedená databáze vykazuje nesprávnosti a věc je řešena s technickým útvarem MV.

STANOVISKO OSČ

Do veřejné databáze na webových stránkách MV jsou zasílány veškeré neplatné OP a CD, ke kterým není zaveden příznak skartace či neskončila platnost v nich vyznačená.

Do databáze Interpolu a Schengenského informačního systému jsou zasílány pouze ztracené a odcizené OP a CD.

36. MěÚ Trutnov – Úpravy aplikace e-OP, CDBP: námět ke zlepšení

- a) Barevné rozlišení pozadí v aplikacích je téměř totožné – ponechat modré u OP, přepracovat na červené CD (zlepší se orientace v aplikacích).
- b) Údaj v e-OP „dočasné nepořízení otisků“ – předělat na samostatný rámeček v programu, nebo přidat ohlášení, které bude požadovat potvrzení této skutečnosti před samotným zadáním dočasného nepořízení otisků. Při této volbě (může jít i o špatnou volbu – údaje jsou blízko sebe) je vydán doklad na 1 rok. Výsledně jsou občané silně nespokojeni s tímto dokladem a s jeho dobou platnosti.
- c) Při předávání dokladů předem ukázat údaje z digitální žádosti – potvrzení osoby jako žadatele, potvrzení předkládaného dokladu, platby, žadatel – zákonný zástupce a dalších skutečností (v současné době jsou tyto informace uvedeny až před samotným předáním dokladu, což je nevyhovující stav).
- d) Otisky obecně – přibližně u 30% občanů není možné pořídit kvalitní snímky otisků prstů – jde o nevyhovující stav. Kde je akceptovatelná hranice, pod kterou nemají být otisky prstů snímány? Otisk prstů, kdy míra kvality je třeba 5, je nedostatečný otisk pro kontrolu otisku.
- e) Storno žádosti OP a CD v den podání – v současné době nelze provést storno žádosti o vydání OP a CD v den podání žádosti. Lze tuto možnost opět zavést do aplikace e-OP a CDBP? Důvod: občané nejsou v době podání žádosti (ztráta, odcizení dokladů) patřičně rozhodnutí o lhůtě vydání dokladu, a ještě v tento den následně zjistí (OP – bankovní instituce i nebankovní instituce, právní smlouvy, řízení na úřadech, CD – víza, letenky), že potřebují vydání dokladu v kratší lhůtě. Tomuto požadavku ale již nelze vyhovět – nelze provést storno žádosti.
- f) V případě, že až po určení lhůty pro vydání dokladu a vstupu do programu se zjistí, že daná lhůta občanovi nevyhovuje (předkládá třeba neplatný doklad), tak v daný moment nelze změnit lhůtu pro vydání a musí se program ukončit, kdy výstupem je tisk záznamu o zrušení procesu pořízení žádosti, následně nové určení lhůty a opětovný vstup do programu. Je třeba uvést, že toto jde změnit až na konci procesu, ale to může být pracovníkem opomenuto, neboť ten musí před tímto krokem řešit několik dalších věcí i mimo samotné řízení (vydání potvrzení, výběr správných poplatků atd.). Je třeba uvést, že v minulosti učinilo MV závěr, že v rámci realizace žádosti o nový doklad není důvod lustrace osoby v C227 – zjištění platnosti dokladu před realizací žádosti.

NÁZOR KÚ

KÚ si je vědom, že výše uvedené úpravy jsou vázány na finanční možnosti, ale i tak navržené úpravy doporučuje.

STANOVISKO OSČ

Požadavky předáme technickému útvaru k finančnímu ohodnocení a na základě obdrženého učiníme rozhodnutí.

K písmenu e) uvádíme, že storno žádosti na úseku občanských průkazů bylo i po 02.08.2021 ponecháno. Pro CP není možné storno žádosti, poněvadž celý proces probíhá v rámci správního řízení.

37. MěÚ Trutnov – Správní poplatky: námět ke zlepšení

V současné době pracovníci, kteří vykonávají agendu souběžně v oblasti občanských průkazů, cestovních dokladů a evidence obyvatel musí vybírat více jak 50 správních poplatků. Navíc musí pracovníci znát i úkony, kdy se poplatky nevybírají. Některé úřady provádějí platby v hotovosti i bezhotovostní formou. V mnoha případech se poplatky kumulují (příklad vícečlenné rodiny – změna TP, někteří požadují OP, někteří ohlašují ztráty OP a někteří požadují CD, a to navíc v různých lhůtách). Na konci pracovního dne je velmi obtížné se soustředit na samotné řízení a neudělat chybu v řízení nebo při vybírání poplatků.

Navrhujeme správní poplatky zjednodušit, zredukovat, případně je upravit na stejnou výši v obdobných úkonech.

NÁZOR KÚ

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Důvodem rozdílné výše poplatků je zejména skutečnost, že OP je povinný doklad pro občany starší 15 let a pro občany s TP na území ČR. Některé poplatky již byly sjednoceny, např. za vydání OP a za vydání CP pro občany mladší 15 let se vybírá správní poplatek 100 Kč. I přes uvedené projednáme v rámci OSČ možné úpravy a zároveň požádáme odbor legislativy a koordinace předpisů MV o vyjádření.

Vzhledem k tomu, že výběr správních poplatků při vydávání osobních dokladů ve zkrácených lhůtách realizujeme též na pracovištích pro podání žádostí a převzetí dokladů, doporučujeme si nechat vytvořit aplikace pro výběr správních poplatků, kdy pod zakliknutím každého úkonu je skryt správní poplatek. Aplikace není nikterak technicky náročná na vytvoření a její funkčnost spočívá především v tom, aby při změně správních poplatků byly včas promítnuty i do aplikace.

38. MěÚ Trutnov – Zastupování osob uvedených v § 67 a 68 ZOP

Podle § 8 se OP vydává rovněž na žádost podanou osobou podle § 67 nebo § 68. V případě, kdy tyto osoby nemohou žádost podat (například zdravotní důvody), nemohou ve smyslu § 8 odst. 2 zmocnit jinou osobu k podání žádosti. Jakým způsobem postupovat?

NÁZOR KÚ

Neposkytnut – situace není v současné době řešitelná.

STANOVISKO OSČ

ZOP neumožňuje, aby se občané oprávnění pro podání žádosti nechali zastoupit. V případě, že se jedná o dlouhodobější problém, je možné, aby soud určil například jiného opatrovníka. V uvedených ustanoveních se jedná o taxativní výčet osob oprávněných podat žádost o vydání OP stanovený ZOP jakožto speciálního zákona oproti správnímu řádu⁶. Není tedy možné zastupování na základě plné moci upravené správním řádem⁶.

39. MěÚ Trutnov – Reklamáce dokladů

V případě, že je OP nebo CD zaslán k reklamaci a tato reklamáce bude uznána, vyrobí se nový doklad automaticky ihned po potvrzení reklamáce?

NÁZOR KÚ

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Proces reklamáce má několik fází.

1. Zahájení reklamáce přes CDBP na úřadě (doklad a reklamační protokol vložen do obálky a zaslán v bezpečnostním kontejneru na MV).
2. Převzetí na MV a absolvování reklamáce na speciálním pracovišti.
3. Předání dokladu spolu se zjištěným stavem dodavateli dokladů.
4. Vyjádření dodavatele.
5. Uznání či zamítnutí reklamáce MV na speciálním zařízení.
- 6a. Na základě schválené reklamáce úřad potvrdí do výroby „novou“ žádost.
- 6b. Na základě zamítnuté reklamáce se vrací doklad na úřad (ojedinělý postup).

40. MěÚ Trutnov – Ustanovení § 17 odst. 2 ZCD: podání žádosti osobou starší 15 let (nezletilý) a písemný souhlas

Žádost o vydání CD, popřípadě o provedení změn v něm zapsaných údajů nebo o jejich doplnění může podat občan starší 15 let. Pokud je občan nezletilý, je součástí žádosti písemný souhlas zákonného zástupce, poručníka, opatrovníka, pěstouna, osoby, které je nezletilý občan svěřen do osobní péče, ředitele zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ředitele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, podepsaný jejich úředně ověřeným podpisem.

V případě, že výše uvedený žadatel žádá bez přítomnosti osoby, která má dát souhlas, nelze do digitálně zpracovávané žádosti tuto osobu zapsat a ta nemůže svůj souhlas potvrdit podpisem. Žadatel musí být odmítnut (případně musí být řízení přerušeno s veškerou administrativou), žádost nelze realizovat. Je tento postup v souladu se zákonem nebo lze aplikovat jiné řešení?

Lze provést úpravu zákona tak, aby bylo postupováno obdobně jako v případě OP – tedy bez souhlasu?

NÁZOR KÚ

S ohledem na skutečnost, že oba doklady jsou v současné době rovnocenné (i OP už je plnohodnotným CD), doporučujeme i u CD upustit od předložení souhlasu v případě žadatelů starších 15 let.

STANOVISKO OSČ

K postupu MěÚ Trutnov: Pro další pokračování v řízení o vydání CP je třeba, aby se osoba oprávněná k souhlasu buď dostavila k podání žádosti, nebo nezletilý starší 15 let předložil její písemný souhlas s úředně ověřeným podpisem (informace se uvede do úředních záznamů).

V současné době není důvod pro vypuštění souhlasu se žádostí. OP není plnohodnotným CD ve vztahu k územní platnosti. Na OP lze vycestovat do států EU a několika dalších států, které uznávají OP jako CD. Nelze jej použít k cestám do zbývajících států a zaznamenávat do něj údaje o překročení státních hranic ani do něj udělovat víza. Osoba, která pečuje

o nezletilého, by měla dát souhlas s jeho vydáním, protože nezletilý může na CP vycestovat do všech států světa. Lze dodat, že poslední novelou ZCD (zákonem č. 270/2021 Sb.¹⁰) byl fakticky rozšířen původní souhlas zákonného zástupce o další osoby, které o nezletilého pečují.

41. MěÚ Trutnov – Postupy PČR po přijetí nového ZOP

Občané byli odmítnuti v případě, že chtěli ohlásit u tohoto orgánu ztrátu nebo nález OP (dokonce s odkazem, aby věc řešili s matričním úřadem).

Ohlášení ztrát a odcizení již není zasíláno a z programu C227 není možné zjistit, který orgán a jak věc řešil (následně nelze věc řešit v přestupkovém řízení).

V případě, že v C227 není ohlášení zadáno (občan nemá potvrzení), nelze učinit závěr, zda opravdu byl v kontaktu s orgánem policie (opomenutí zápisu) nebo nebyl (nemluví pravdu).

NÁZOR KÚ

Prosíme znovu o upozornění PČR na jejich povinnosti vyplývající ze ZOP.

STANOVISKO OSČ

MV opětovně zašle žádost o sjednání nápravy na Policejní prezidium ČR.

42. MěÚ Trutnov – Ustanovení § 37 odst. 6 ZOP

„(6) Držitel OP je povinen ohlásit poškození, zničení, ztrátu, odcizení nebo nebezpečí zneužití OP, s výjimkou nebezpečí zneužití dat pro elektronické využití OP, osobně, prostřednictvím své datové schránky nebo na adresu elektronické pošty příslušného správního orgánu.“

Je tím myšleno ohlášení e-mailovou poštou bez kvalifikovaného elektronického podpisu?

NÁZOR KÚ

Předpokladem je připojení kvalifikovaného podpisu k e-mailovému sdělení. Doporučujeme při příští novele ZOP doplnit toto ustanovení o povinnost opatřit elektronické oznámení o kvalifikovaný podpis, neboť upřesnění uvedené v metodice není pro některé občany odpovídajícím argumentem.

STANOVISKO OSČ

Ohlášení poškození, zničení, ztráty, odcizení nebo nebezpečí zneužití OP podle § 37 odst. 6 ZOP je podáním ve smyslu § 37 správního řádu⁶ a je nutné jej podepsat uznávaným elektronickým podpisem podle § 6 zákona o službách vytvářejících důvěru¹¹, který v odstavci 1 stanoví, že lze k podepisování elektronickým podpisem použít pouze uznávaný elektronický podpis, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se činí úkon vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti. Uznávaným elektronickým podpisem se rozumí zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo kvalifikovaný elektronický podpis.

¹⁰ Zákon č. 270/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o občanských průkazech.

¹¹ Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů.

43. MěÚ Trutnov – Ohlášení ztráty OP a řešení přestupku u jiného úřadu

- a) Pokud občan podá žádost u jiného úřadu, ten může věc řešit příkazem na místě a následně věc oznámí pověřenému úřadu místě příslušnému k řízení o přestupku – § 66 ZOP (lépe řečeno měl by oznámit).
- b) Pokud občan po ohlášení ztráty nepožádá u tohoto úřadu o nový OP a žádost podá u místně příslušného pověřeného úřadu, tento úřad nemá k dispozici ohlášení ztráty (úřady si tato oznámení již nezasílají), věc nelze řešit jako přestupek (chybí podklad – oznámení). Je nutno dodat, že úřady nepostupují podle zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich⁷ (nesetkali jsme se s tím).

Jaký by měl být správný postup? Jak věc řešit?

NÁZOR KÚ

V případě, že oznámení o ztrátě nebo odcizení učiní občan u úřadu, u kterého nepodává žádost, měl by tento úřad oznámení zaslat úřadu příslušnému k projednání přestupku podle místa TP. Úřad, u kterého pak občan podává žádost o vydání nového OP, by si měl vyžádat od úřadu v místě TP informaci, zda a jakým způsobem byl přestupek řešen, zda byl vůbec oznámen a podle toho dále postupovat (vyžádat si podklady a přestupek projednat nebo neřešit).

V praxi však bohužel, jak je v dotazu uvedeno, úřady takto nepostupují, navíc nelze již z časového hlediska takto postupovat (občanovi sdělit, ať si přijde jindy a řešit věc s úřadem v místě TP), proto většina úřadů tyto případy neřeší.

Domníváme se, že v praxi tyto případy racionální řešení nemají.

STANOVISKO OSČ

„Ohlášení“ bude na formuláři v informačním systému AIS EOP.

Pokud se občan dostaví k podání žádosti o vydání OP a nebude moci předložit dosavadní OP, tak je zřejmé, že došlo k jeho ztrátě nebo odcizení, což si ORP může ověřit v informačním systému. Mohou si tedy zobrazit i formulář „Ohlášení poškození, zničení, ztráty, odcizení nebo nebezpečí zneužití OP“ a následně projednat přestupek.

44. MěÚ Trutnov – Zneplatnění OP po 45 dnech po sňatku v AIS EOP

Manželé uzavřeli sňatek dne 02.08.2021 a v tento den zavedeno matrikou do AIS EO. Manželka následně dne 23.08.2021 provedla změnu TP.

Při žádosti o nový OP dne 25.10.2021 zjištěno:

- Manžel – neplatný doklad ke dni 11.10.2021 (nikoliv tedy po 45 dnech).
- Manželka – platný doklad (ani dvě skutečnosti nevedly ke skončení platnosti OP).

Jak tedy systém funguje? Manželovi na jedné kabině odebereme neplatný doklad a manželce na druhé kabině jej musíme ponechat? Navíc ani datum zneplatnění u manžela není v pořádku.

NÁZOR KÚ

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Jednalo se o technické problémy systému, které byly odstraněny. Časový interval zneplatnění se řeší, aby byl v souladu s legislativou.

45. MěÚ Kostelec nad Orlicí – Použití OP v EasyGO

Biometrické údaje uvedené v nosiči dat lze použít pouze pro účely ověření pravosti OP a totožnosti držitele OP při překračování státních hranic.

Lze použít OP v EasyGO systému samoobslužného odbavení na letišti?

NÁZOR KÚ

Zatím se nepodařilo získat žádnou zkušenost s tímto odbavením, pokud však nemají všechny státy přístup k biometrice v nových OP, zřejmě bychom doporučili zatím tento systém pro odbavení nepoužít.

STANOVISKO OSČ

Vzhledem k tomu, že se jedná o totožnou technologii jako u e-pasů, neměl by vznikat problém s využíváním samo odbavovacích gatů, tj. EasyGO. Podle informace Ředitelství služby cizinecké policie se otestuje nový vzor OP v samoobslužném odbavovacím systému EasyGO. Výsledek následně sdělí. Podle vyjádření Ředitelství služby cizinecké policie by se OP měl dát použít pro samoobslužné odbavení, protože odpovídá normám Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO).

46. MěÚ Kostelec nad Orlicí – Lze znehodnotit a ponechat OP již při nabrání žádosti o nový OP nebo až při převzetí nového OP?

NÁZOR KÚ

Pokud je při podání žádosti stávající OP již neplatný (nebo zneplatněn), je možné OP znehodnotit a ponechat žadateli.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ.

47. MěÚ Kostelec nad Orlicí – Zůstávají v platnosti Metodický pokyn č. j. MV-21261/SC- 2009 a Směrnice č. j. MV-27690-25/SC-2018?

NÁZOR KÚ

Uvedený metodický pokyn byl podle názoru KÚ nahrazen Směrnicí MV č. j. MV-27690-25/SC-2018 z roku 2018.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ. Metodický pokyn č. j. MV-21261/SC-2009 byl již v minulosti nahrazen jinými metodickými materiály. Problematiku, kterou tento metodický pokyn upravoval, byla obsažena ve směrnici MV č. j. MV-27690-25/SC-2018 ze dne 13. června 2018, a to do 15. ledna 2022, kdy pozbyla platnosti, **neboť 15. ledna 2022 nabyla účinnost nová směrnice MV č. j. MV-136664-24/SC-2021 ze dne 29. prosince 2021.**

Dále se jedná spíše o současné problémy v souvislosti s pandemií COVID-19, nikoliv o odborné podněty – domníváme se, že nadřízené orgány by měly dbát na dodržování zákonů (podnět 1.), tak i chránit úředníky (podnět 2. a 3.). Podnět 2. se týká celého oddělení, tedy osobních dokladů i ohlašovny trvalých pobytů.

48. Magistrát města Hradec Králové – ohlašování ztrát PČR (podnět 1)

PČR v 95 % neseписuje s občany ztráty OP a neblokuje OP (ani o víkendech) a posílají občany na úřad, i když ZOP jim tuto povinnost ukládá. Občané si na praktiky PČR v této věci u nás na přepážkách stěžují. Je potřeba na povinnosti podle nového ZOP zástupce PČR důrazně upozornit.

NÁZOR KÚ

Viz stížnost MěÚ Trutnov – prosíme znovu o upozornění PČR na její povinnosti vyplývající ze ZOP.

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 41.

49. Magistrát města Hradec Králové – Covid-19 (podnět 2)

Jako disciplinovaní a očkování úředníci proti COVID-19 požadujeme v rámci ochrany zdraví, aby občané mohli vstupovat na úřady minimálně s platným testem (PCR nebo antigenním) pokud nejsou schopni se prokázat průkazem o očkování nebo průkazem o prodělané nemoci (180 dní), tak jako to bude při vstupu na restauraci a hospod. Praxe je taková, že úředníci na přepážkách jsou nuceni snášet i občany bez roušek a respirátorů a jejich nadávky v případě, že je na povinnost nošení roušek nebo respirátorů při úředním jednání upozorní. Média nás „krmí“ akcemi odpíračů nošení roušek, odpíračů očkování atd., byť se jedná vždy o nějakou menšinu. Že svým jednáním tyto menšiny škodí ostatním občanům ČR, to nikoho nezajímá. Proč to jde nyní u restaurací a hromadných akcí a nejde to aplikovat i na úřad?

NÁZOR KÚ

Chápeme současné problémy při jednání s klienty, prokazování bezinfekčnosti by za úvahu stálo, na větších úřadech jsou recepce, kde by se dalo toto opatření kontrolovat. Nelze však z uvedených důvodů zabránit občanům ve splnění povinností daných zákonem, jako je např. podání žádosti o vydání OP. Uvedené požadavky by musely vycházet z nařízení Ministerstva zdravotnictví a vnitřního předpisu úřadu.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ. Podnět předáme na Ministerstvo zdravotnictví.

50. Magistrát města Hradec Králové – Mobilní pracoviště (podnět 3)

V rámci služeb mobilního pracoviště musíme jezdit i k neočkovaným občanům, což se nám nelíbí. Nesouhlasím s tím, abych trestal úředníky za to, že odmítla jet domů za neočkovaným občanem (nechce se soudit s pozůstalými, že někoho nakazila, nebo má obavu, že by se sama mohla nakazit). Jak máme postupovat v případě, že se na úřadu nenajde žádný oprávněný úředník, který by za neočkovaným občanem s mobilním pracovištěm přijel domů?

NÁZOR KÚ

Jedná se o kompetenci tajemníka úřadu.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ.

7 KÚ PARDUBICKÉHO KRAJE (dotaz č. 51 – 72)

51. MěÚ Žamberk – Otisky prstů

Jak postupovat v případě pořizování otisků prstů do OP v případě, že jejich kvalita je velmi špatná. Velice často se stává, že kvalita otisků prstů je tak malá, že následně není možné otisky ani ztotožnit a při vizuálním porovnání otisků si ani nejsou podobné. Mají se otisky přesto pořádit ve špatné kvalitě s tím, že následné ztotožnění neproběhne?

NÁZOR KÚ

Otisky nepořizovat – odkaz na § 19 odst. 2 ZOP, § 10 písm. b) vyhlášky č. 281/2021 Sb.¹².

STANOVISKO OSČ

Do bezkontaktního elektronického čipu se ukládají i nekvalitní otisky prstů. Orgán, který provádí kontrolu otisku prstů, je obeznámen s kvalitou otisku prstů a rovněž je znalý, že při nízké kvalitě otisku prstů není možné tímto způsobem občana ztotožnit.

52. MěÚ Žamberk – Kontrola údajů při pořizování žádostí

Z různých zdrojů (praxe jiných úřadů, školení) máme rozdílné informace, co se týká kontroly údajů při pořizování žádostí o OP a CP. Jedná se nám o to, jaká by měla být správná praxe.

Při pořizování žádosti nevycházíme pouze z údajů, které se zobrazí v systému CDBP, ale porovnáváme také údaje vedené v AIS EO, AIS EOP a AIS ECD (C227) v souladu se směrnicí MV. Případné rozpory nebo chyby potom předáváme k řešení na úsek evidence obyvatel k opravě.

NÁZOR KÚ

Ztotožňujeme se s postupem OÚORP.

STANOVISKO OSČ

MV nespatřuje důvod v porovnávání dalších údajů, které nejsou spojené se žádostí o vydání osobního dokladu. Podle našeho názoru je při podání žádosti o osobní doklad sledované dostatečné množství osobních údajů. Při pořizování žádosti se kontrolují údaje v CDBP pouze s doklady předloženými občanem. Pouze tyto případné rozpory v údajích se odstraňují v informačním systému. Není třeba kontrolovat údaje v aplikaci C227, protože údaje v aplikaci C227 se shodují s údaji v CDBP (byly by zbytečně dva vstupy do systému). Pokud dojde od podání žádosti o vydání dokladu ke změně (např. změna TP), aplikace CDBP na tuto skutečnost upozorní a doklad s nesprávným údajem se občanovi nepředá.

53. MěÚ Moravská Třebová – Mobilní pracoviště

Jak postupovat v případě, že v místě pořízení off-line žádosti není signál a pořízená fotografie, otisky prstů a podpis bez signálu nejde stáhnout? Proč nelze pořádit fotografie více osob najednou a až poté si ručně tyto fotografie smazat? Proč se automaticky vymažou a nelze je uchovat na SD kartě ve fotoaparátu?

Příklad z praxe: Po příjezdu na místo pořízení žádosti o OP jsme zjistili, že chybí signál, a proto bylo potřeba odejít z domu do větší vzdálenosti a vyhledat signál, abychom mohli stáhnout pořízené fotografie a pořádit otisky prstů a podpis. I tam byl signál velmi slabý. Zkoušeli jsme dokončit žádost v autě, ale ani tam to možné nebylo. Museli jsme stát venku

¹² Vyhláška č. 281/2021 Sb., k provedení zákona o občanských průkazech a některých ustanovení zákona o cestovních dokladech a zákona o základních registrech.

na silnici. Jelikož nebylo možné z důvodu nepohyblivosti občanů, aby došli do místa se signálem, pořídit podpis a otisky prstů, žádost jsme museli dokončit s výběrem trvalé poškození a zdravotní důvody pro nepořízení podpisu (což u těchto klientů není pravda). Ten samý postup jsme museli zopakovat u druhého klienta. Naštěstí byli z jedné domácnosti.

Nebylo by vhodné v tomto případě mít na výběr možnost nepořízení podpisu a otisků z důvodu chybějícího signálu?

Jde i o to, že v případě nepřízně počasí jako je třeba sněžení nebo déšť by toto vůbec nebylo možné zrealizovat. Nehledě na to, že na silnici si ani není kam položit notebook a příslušné vybavení.

NÁZOR KÚ

Bez vyjádření.

STANOVISKO OSČ

Nepořizovat otisky prstů a podpisy není možné spojit s nedostupností signálu. V případě, že ORP předem ví, že bude pořizovat žádost v místech bez signálu, doporučujeme využít offline pořízení. Popis je z našeho pohledu důkazem špatného postupu úředníka, správně měl být v tomto případě použit proces offline – obecně doporučujeme přípravu offline žádostí v místech, kde není jisté, že bude mobilní signál k dispozici. ORP může při komunikaci s občanem předem zjistit informace potřebné k pořízení žádosti (např. dostupnost signálu). V případě pochybností je možné využít Hotline CDBP. Mazání fotografií je záměrné, a to primárně kvůli GDPR¹³.

54. MěÚ Česká Třebová – Přerušení pořizování žádosti

V případě přerušení pořizování žádosti nebo předání dokladu v CDBP je vytištěn záznam o ukončení procesu pořízení popř. předání dokladu, kde vyplňujeme důvod přerušení procesu a tento dokument zakládáme. Je nutné tyto dokumenty vést také ve spisové službě?

Máme za to, že dokumenty není nutné vést ve spisové službě a je možné je po dvou letech skartovat, jelikož údaje vedené o držiteli se poskytují za období posledních dvou let.

NÁZOR KÚ

Dokumenty není nutné vést ve spisové službě ani je archivovat.

STANOVISKO OSČ

Dokumenty doporučujeme vést po dobu dvou let z důvodu toho, že občan může žádat o poskytnutí informací, jaké subjekty využívaly jeho osobní údaje, a to za období dvou let zpětně. Ve spisové službě být uchovávány nemusí, ale i přesto doporučujeme vést, jelikož budou lépe dohledatelné v případě odůvodnění vstupu na osobu.

55. MěÚ Česká Třebová – Prokázání totožnosti řidičským průkazem

Nemůže-li občan při pořízení žádosti o nový OP doložit dosavadní OP, má povinnost doložit rodný list, nebo průkaz totožnosti, který je veřejnou listinou a ve kterém jsou uvedeny údaje o žadateli, včetně jeho podoby a státního občanství ČR. V případě, že tyto doklady nemá, může prokázat totožnost řidičským průkazem, kde však není uvedeno státní občanství ČR?

Domníváme se, že ano, protože se jedná o hodnověrný způsob prokázání totožnosti.

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

NÁZOR KÚ

Řidičským průkazem žadatele ztotožníme, není však dokladem o státním občanství ČR. K výše uvedenému dokladu předloží listinu prokazující státní občanství ČR (viz § 41 zákona o státním občanství ČR¹⁴).

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ. Viz dotaz č. 11.

56. MěÚ Česká Třebová – Plná moc

V případě, kdy občan přebírá doklad na základě plné moci, jaké údaje z plné moci je nutné do žádosti zapsat? Jak naložit s fyzickou plnou mocí, když se netiskne a neuchovává žádost o vydání dokladu, ke které bychom plnou moc doložili?

Máme za to, že do žádosti zapíšeme údaje z ověřovací doložky a kdy a kde byla plná moc ověřena. Plnou moc poté vrátíme občanovi.

NÁZOR KÚ

Převzetí dokladu na základě předložené plné moci – zadat přes aplikaci C227, do poznámky žádosti doplnit, že byl doklad převzatý na základě předložené plné moci. Doporučujeme plné moci archivovat (1 – 3 roky) a poté skartovat.

STANOVISKO OSČ

Plnou moc si ponechá úřad k prokázání oprávněnosti předání osobního dokladu oprávněné osobě. Archivaci doporučujeme 3 roky. Do žádosti by se mělo zapsat jméno, příjmení a datum narození zmocněnce, který doklad převzal, nikoli zmocnitele.

57. MěÚ Česká Třebová – Odevzdání starého platného CD

V případě, kdy občan při převzetí nového CP odevzdává starý, ještě platný CP, je možné do žádosti o nový CP pouze uvést, že souhlasí se zneplatněním a skartací tohoto CP? Nebo je nutný samostatný písemný souhlas, který se poté eviduje ve spisové službě?

Domníváme se, že stačí pouze souhlas v rámci podání žádosti o nový CP, který občan elektronicky podepíše.

NÁZOR KÚ

Ztotožňujeme se s postupem OÚORP.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s MěÚ Česká Třebová.

58. MěÚ Česká Třebová – Storno žádosti o CD

Žádost o CP po odeslání nelze stornovat. Žádost o OP ještě týž den stornovat lze. Vzhledem ke sjednocení postupů, kdy se v obou případech pořizují biometrické údaje, je velká pravděpodobnost (i přes barevné rozlišení obrazovky), že při pořizování žádosti může omylem dojít k záměně a bude pořizována žádost o CP namísto OP.

Bylo by vhodné zavést možnost stornovat žádost o CP, nebo alespoň při zahájení pořizování žádosti zobrazit kontrolní otázku: „Opravdu chcete pořizovat žádost o CP?“.

¹⁴ Zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), ve znění pozdějších předpisů.

NÁZOR KÚ

Ztotožňujeme se s návrhem OÚORP z důvodu vyloučení možného pochybení.

STANOVISKO OSČ

Storno žádosti o CP není možné z důvodu toho, že se jedná o správní řízení. Budou analyzovány technické úpravy, které by mohly předmětné eliminovat.

59. MěÚ Česká Třebová – Aktivace čipu v OP

Měli jsme dotaz od občana, zda aktivací čipu v OP pro něho vznikají nějaké povinnosti. Např. zda nebude muset s institucemi, jako je Finanční úřad, Česká správa sociálního zabezpečení apod., jednat elektronicky, jako je tomu v případě datové schránky.

Myslíme si, že aktivací čipu v OP povinnosti nevznikají. Jedná se pouze o možnost elektronické služby využívat, nikoli povinnost.

NÁZOR KÚ

Ztotožňujeme se s odpovědí OÚORP.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s MěÚ Česká Třebová.

60. MěÚ Chrudim – Zapůjčení žádosti PČR

Žádosti o OP/CD se již netisknou. Pokud bude PČR vyžadovat zapůjčení žádostí k posouzení pravosti podpisu, máme žádost z C227 vytisknout, nebo si může PČR žádost vytisknout sama?

NÁZOR KÚ

PČR si žádost může vytisknout sama.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ. Žádosti se vedou pouze v elektronické podobě a nelze proto PČR poskytnout vytištěnou žádost. PČR má oprávnění využívat údaje z AIS EOP a z AIS ECD, včetně žádostí v elektronické podobě.

61. MěÚ Chrudim – Snímání offline otisků

Snímání offline otisků – velice nedůstojné, velice citlivé na otřesy rukou, často jsou problémy otisk sejmut.

NÁZOR KÚ

Otisky nepožívat – odkaz na § 19 odst. 2 ZOP, § 10 písm. b) vyhlášky č. 281/2021 Sb.¹².

STANOVISKO OSČ

V těchto případech je zapotřebí přistupovat ke snímání otisků prstů velice taktně a vždy posoudit celkový zdravotní stav občana. Na základě vyhodnocení poté pořídit či nepořídit otisky a v případě nepořízení uvést typ nepořízení (dočasné x trvalé).

62. MěÚ Chrudim – Opatrovnictví

Opatrovník – C227 není u osoby uvedeno, že má opatrovníka. Z úřední činnosti zjistíme, že osoba má jmenovaného opatrovníka pouze podle rozhodnutí na některé úkony. Jak postupovat, když v systému opatrovník zaveden není? Často mají i v rozhodnutí uvedeno, že nesmí nic podepisovat.

Když soud opatrovnictví zadává do systému, nemůže rovnou být kolonka, zda je občan způsobilý žádat o OP/CD?

NÁZOR KÚ

Odkaz na čl. XI zákona č. 270/2021 Sb. (§ 3 odst. 3 nové písm. j) – účinnost od 02.08.2021).

STANOVISKO OSČ

O číselníku omezení svéprávnosti v evidencích se v minulosti vedly dlouhé diskuze, nikdy však nedošlo k realizaci. Pokud v AIS EO není opatrovník uveden a z úřední činnosti se úřad dozví o ustanovení, měl by dále postupovat na základě zjištěných skutečností.

63. MěÚ Chrudim – Převzetí OP

Poznámka k OP při převzetí – máme tedy psát, že je čip funkční? V předchozím kroku se to vždy samo zakřížkuje, že je funkční kontaktní čip i bezkontaktní.

NÁZOR KÚ

Bez vyjádření.

STANOVISKO OSČ

Do kolonky se tato informace uvádět nemusí, je tam zaváděna automatizovaným systémem. Na základě uvádění informace o funkčnosti čipu nedoporučujeme přeskačovat v procesu předání ověření funkčnosti čipu, jelikož při jeho obejití bude v kolonce uvedeno „nefunkční čip“.

64. MěÚ Chrudim – Zneužití kontaktního čipu

Zneužití kontaktního čipu – pro zablokování máme mít protokol nebo odkazovat na Správu základních registrů?

NÁZOR KÚ

Prozatím psát protokol (viz § 34 odst. 1 písm. b) ZOP).

STANOVISKO OSČ

Pokud občan požaduje pouze zablokování kontaktního elektronického čipu, kontaktuje telefonicky Správu základních registrů. Pokud žádá o zablokování OP z důvodu zneužití OP, sepíše s ním úřad ohlášení o zneužití (v budoucnu v elektronické verzi v AIS EOP).

65. MěÚ Chrudim – Skartační lhůta

Souhlas/nesouhlas s poskytnutím fotografie – prosíme o doporučenou skartační lhůtu k písemnému souhlasu.

NÁZOR KÚ

Bez vyjádření.

STANOVISKO OSČ

Doporučujeme skartační lhůtu 1 rok, tj. S1.

66. MěÚ Chrudim – Zbavení rodičovských práv

Zbavení rodičovských práv – zobrazuje se u rodiče nebo u dítěte? U rodiče to v CDBP nepotřebuji.

NÁZOR KÚ

Domníváme se, že se údaj zobrazí u dítěte (odkaz na čl. XI zákona č. 270/2021 Sb. – § 3 odst. 3 nové písm. k) – účinnost od 02.08.2021).

STANOVISKO OSČ

Informace se zobrazuje v rámci aplikace CDBP u dítěte.

67. MěÚ Chrudim – Výroba dokladu

Výroba dokladu – nově chodí doklady na zastupitelské úřady společně v balíku, nelze je rozdělit? Hrozí riziko, že zařadíme doklad do běžného výdeje.

NÁZOR KÚ

Bez vyjádření.

STANOVISKO OSČ

Pracuje se na oddělení dávek dokladů předávaných na zastupitelských úřadech. Prozatím doporučujeme, aby si ORP žádost ze zastupitelského úřadu vytiskl a podle úřadu předání buď CP zaslal na zastupitelský úřad, nebo jej předal sám.

68. MěÚ Chrudim – Úprava CDBP

Úprava CDBP – nešlo by při převzetí CD zobrazovat, zda občan má vracet nějaký předchozí doklad?

NÁZOR KÚ

Bez vyjádření.

STANOVISKO OSČ

Tyto údaje jsou v aplikaci zobrazeny při podání žádosti. Pokud je občan neodevzdá, je možné zapsat do úředních záznamů, že tak učiní při převzetí. Budou analyzovány technické úpravy.

69. MěÚ Chrudim – Odblokování DOK/IOK

Odblokování DOK/IOK – jak poznáme, že má občan čip zablokovaný, abychom nezapomněli vybrat poplatek?

NÁZOR KÚ

Bez vyjádření.

STANOVISKO OSČ

V případě, že má občan zablokovaný IOK a DOK, nebude možné spustit proces změna nebo zadání IOK a DOK.

70. MěÚ Chrudim – Aktualizace stanovisek OSČ

Prosíme o aktualizaci platných stanovisek OSČ pro krajské nebo obecní úřady, které jsou zveřejněny na stránkách MV.

NÁZOR KÚ

Připojujeme se k žádosti OÚORP.

STANOVISKO OSČ

Stanoviska jsou zpracována podle v té době platné právní úpravy. Nebudou se tudíž měnit, ale je možné je nahradit.

71. MěÚ Chrudim – Lhůta pro skončení platnosti OP

Jak se počítá neplatnost 45 dnů – žadatelka 27.07.2021 ovdověla, do systému zadáno 03.08.2021 a neplatný doklad měla 04.10.2021 – nám to tedy vychází 45 pracovních dní.

Žadatel měl 03.08.2021 rozvod manželství – právní moc, zadáno do systému 05.08.2021, OP zneplatněn systémem 12.08.2021 Lhůta nám nevychází.

NÁZOR KÚ

Bez vyjádření (odkaz na § 34 odst. 3 ZOP).

STANOVISKO OSČ

Způsobeno technickými problémy, které se postupně odstraňují.

72. MěÚ Chrudim – Protokol o ztrátě/odcizení

Protokol o ztrátě/odcizení – stále platí, že máme zasílat na příslušné ORP podle TP a i na ORP, který OP vydal?

NÁZOR KÚ

Změna od 02.08.2021, na vydávající OÚORP se protokol nezasílá (viz § 66 ZOP).

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ.

8 KÚ KRAJE VYSOČINA (dotaz č. 73 – 76)

73. Kdy budou funkční formuláře v aplikaci CDBP pro ohlášení ztrát atd. a záznam o skončení platnosti OP?

NÁZOR KÚ

Formuláře měly být podle našeho názoru funkční již ode dne 02.08.2021. Bližší informace KÚ nemá k dispozici.

STANOVISKO OSČ

Formuláře by měly být k dispozici v prvním pololetí roku 2022.

74. Budou k dispozici nové letáky na OP? V současných letácích je uvedena „eidentita.cz“, nově bude „Identitaobčana“.

NÁZOR KÚ

Předpokládáme, že letáky budou dodány v aktuálním znění.

STANOVISKO OSČ

Podle vyjádření odboru eGovernmentu MV se připravují nové letáky, které budou následně distribuovány na OÚORP prostřednictvím modrých kontejnerů MV.

75. Výkon volebního práva a neplatný OP

Zejména v souvislosti s výkonem volebního práva – jak poznat v případě rozvodu či ovdovění (pokud je rodinný stav uveden v OP), že OP může být neplatný, když není ustřižený roh? Pokud je totiž úmrtní list nebo rozsudek o rozvodu manželství zasílán poštou, tak dokud se občan nedostaví k vyřízení nového OP, tak nemá ustřižený roh OP.

NÁZOR KÚ

V daném případě není možné ze strany okrskových volebních komisí identifikovat, že by předkládaný OP mohl být neplatný.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ. Odbor voleb MV se danou situací zabývá.

76. Neoprávněně systémem zneplatněné OP

U některých občanů prokazatelně platnost OP změnou údaje v aplikaci C227 neskončila, byť byl údaj zapsán, a naopak občanovi, který údaj neměl zapsán, platnost OP skončila. Myšleny jsou změny údajů, které nastaly po dni 02.08.2021. Jakým způsobem dojde k nápravě tohoto stavu tak, aby nebyl poškozen občan?

NÁZOR KÚ

KÚ konstatuje, že zejména v souvislosti s konanými volbami v říjnu 2021 byly zjišťovány neoprávněně systémem zneplatněné OP, přičemž k voličům bylo přistupováno v souladu se ZOP a nikoli podle údajů z AIS EOP. Podle našeho názoru by mělo dojít ke zneplatnění takového OP ze strany ORP.

STANOVISKO OSČ

Technický útvar postupně obnovuje platnost OP, kterým byla nesprávně ukončena platnost. Pokud se o skutečnosti dozví úřad, může platnost též obnovit prostřednictvím aplikace C227 a její funkcionalitou „re-zrušení“.

9 KÚ JIHOMORAVSKÉHO KRAJE (dotaz č. 77 – 87)

77. Skartační lhůty

Jak dlouho archivovat:

- a) plnou moc k převzetí OP a CD
- b) plnou moc k nahlášení ztráty OP?
- c) svědeckou výpověď k prokázání totožnosti?
- d) oznámení o ztrátě, odcizení, poškození, zničení nebo nebezpečí zneužití OP?
- e) protokol o reklamaci OP a CD?
- f) souhlas zákonného zástupce s vydáním CP?
- g) souhlas se skartací platného CD?
- h) oznámení o ztrátě, odcizení, poškození, zničení nebo nebezpečí zneužití OP?

NÁZOR KÚ

K písmenu a): S/10. Následující bez komentáře.

STANOVISKO OSČ

Vzhledem k tomu, že právní předpisy neupravují skartační lhůty pro většinu dokumentů, níže dáváme doporučující lhůty pro jejich vedení.

- a) 1 rok – údaje o zmocněnci (jméno, příjmení, datum narození) by měly být při převzetí dokladu uvedeny v poznámkách elektronické žádosti).
- b) 1 rok – údaje o zmocněnci (jméno, příjmení, datum narození a TP) budou vyplněny v elektronickém formuláři vedeném v AIS EOP – Ohlášení poškození, zničení, ztráty, odcizení nebo nebezpečí zneužití OP.
- c) 1 rok – způsob prokázání totožnosti se uvádí do žádosti o vydání OP, tedy i údaje o svědkovi, který totožnost žadatele o vydání OP dosvědčil.
- d) Nemělo by být vedeno v tištěné podobě – formulář „Ohlášení poškození, zničení, ztráty, odcizení nebo nebezpečí zneužití OP“ je veden v elektronické podobě v AIS EOP.

Jinak je skartační lhůta 15 let po skončení platnosti OP, viz ZOP.

- e) 1 rok.
- f) 1 rok – předložení písemného souhlasu s úředně ověřeným podpisem zapsat do úředních záznamů v žádosti.
- g) Souhlas se skartací CP se zapíše do žádosti o vydání CP, kterou občan podepíše (do úředních záznamů) – nemusí se vést v písemné podobě, v případě vedení v písemné podobě doporučujeme S1.
- h) Viz d) – stejný dotaz.

78. Může 15 leté dítě udělit rodiči plnou moc k převzetí OP nebo CD?

NÁZOR KÚ

Nemůže.

STANOVISKO OSČ

Ano, občan starší 15 let může udělit plnou moc jiné osobě. ZOP v § 27 odst. 3 stanoví, že nemůže-li se dostavit žadatel k převzetí OP, může za něj OP převzít jeho zmocněnec s úředně ověřeným podpisem žadatele. Žadatelem je osoba, která dosáhla věku 15 let, protože ZOP v § 68 stanoví, kdo je oprávněn právně jednat za tuto osobu, pokud nemůže samostatně právně jednat. ZCD v § 22 odst. 1 písm. a) stanoví, že CD může převzít občan starší 15 let. Podle § 22 odst. 1 písm. f) může CD převzít zmocněnec na základě zvláštní

plné moci s úředně ověřeným podpisem zmocnitele. Zmocnitelem mohou být osoby uvedené v § 22 odst. 1 písm. a) až e), které jsou oprávněny převzít CD, tedy i občan starší 15 let. Zmocněncem může být kdokoliv, kdo má procesní způsobilost, tedy i rodič.

79. Přestupky na úseku OP

Podle kterého paragrafu se řeší ztráta, odcizení OP, poškození, zničení OP (§ 65a) a porušení povinnosti mít platný OP? Vše u osob starších 15 let.

NÁZOR KÚ

Občan, který nedostatečně chrání svůj OP, se může dopustit přestupku podle § 65 odst. 3 písm. a) ZOP.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ. Ztráta, odcizení, poškození, zničení OP je přestupkem podle § 65 odst. 3 písm. a). Porušení povinnosti mít platný OP je přestupkem podle § 65 odst. 2.

80. Pořizování otisků prstů u offline žádostí o OP

Při pořizování otisků u off-line žádostí o OP v zařízeních LDN a domovech seniorů se velmi často stává, že žadatelé nespolupracují a sami nedokáží poskytnout otisky prstů. Je nutné vzít žadateli ruku a pořídit otisky prstů (obvykle se nestává, že se jedná pouze o jeden prst z každé ruky). Mnohdy žadatel pořizování otisků nevnímá. Je nutné v těchto případech otisky pořizovat?

NÁZOR KÚ

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 61. V těchto případech je zapotřebí přistupovat ke snímání otisků prstů velice taktně a vždy posoudit celkový zdravotní stav občana. Na základě vyhodnocení poté pořídit či nepořídit otisky a v případě nepořízení uvést typ nepořízení (dočasné x trvalé).

81. Poskytnutí údajů z AIS EOP

Občan žádá poskytnutí svojí fotografie z AIS EOP. Jak postupovat, jaká je výše poplatku? (Vyplnit žádost o poskytnutí údajů, v případě tisku – poplatek 50 Kč? Poskytnutí na CD 40 Kč?).

NÁZOR KÚ

Souhlasíme s názorem ORP.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s ORP.

82. Potvrzení o změně údajů

Uvažuje se o navrácení Potvrzení o změně údajů zapisovaných do OP? Jde především o změnu příjmení. Momentální absence tohoto potvrzení činí občanům a mnohdy i úřadům potíže. Ať se jedná o počítání doby 45 dní, tak i při jednání v jiných institucích.

NÁZOR KÚ

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 2. K návratu vydávání papírových potvrzení se nepředpokládá. Naopak se bude dále pokračovat v elektronizaci veřejné správy.

83. Požadování osvědčení o státním občanství

Je třeba požadovat osvědčení o státním občanství u žadatelů o CP v zahraničí, když nemají žádný platný doklad – OP, CD? Nevyžadovalo se v pandemii koronaviru, která měla speciální postup. Je to na zodpovědnosti pracovníků zastupitelských úřadů, že dostatečně ověřili státní občanství žadatele, nebo na úředníkovi, který žádost zpracovává?

NÁZOR KÚ

V současné době je již nutné osvědčení vyžadovat.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ. V současné době má jedinou výjimku Austrálie. MV a MZV projednává možné změny při prokazování státního občanství v souvislosti s vydání CP. Je-li žádost podána u zastupitelského úřadu, ověřuje prokázání státního občanství konzulární úředník. V současné době se v souladu s metodickým pokynem MZV vyžaduje předložení osvědčení o státním občanství, pokud žadatel nemá platný CP nebo OP.

Konzulární úředník je povinen postupovat tak, aby při podání žádosti byla prokázána správnost všech údajů, které se v ní uvádějí, tj. i údaje o státním občanství. Zodpovědnost za správnost údajů má vždy orgán příslušný k vydání CP; tzn., že je povinen zkontrolovat správnost údajů v žádosti doručené ze zastupitelského úřadu, a pokud zjistí, že některý údaj je nesprávný nebo nebyl prokázán, musí učinit opatření k nápravě (např. zajistit opravu nesprávného údaje, vyžádat doložení údaje příslušným dokladem u zastupitelského úřadu a za tímto účelem může přerušit řízení).

84. Nahrazuje dětský OP rodný list žadatele mladšího 15 let při podání žádosti o první či další CP?

NÁZOR KÚ

Ano.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ.

85. V případě převzetí CP na základě plné moci, jaké skutečnosti je možné uznat za důvod hodný zvláštního zřetele?

NÁZOR KÚ

Záleží na okolnostech případu a na uvážení správního orgánu.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ.

86. Jak prakticky provést skartaci nepřevzatých CP, jimž skončila platnost a zůstaly na úřadě: v aplikaci CDBP – převzetí CP a následně skartaci CP v aplikaci C227?

NÁZOR KÚ

Neposkytnut.

STANOVISKO OSČ

CP, kterému skončila platnost, a nebyl předán držiteli, je veden v aplikaci CDBP ještě po dobu 1 roku. ORP zneplatní CP přes aplikaci CDBP pomocí položky „zneplatnění e-pasu“ a následně se stane přístupným v aplikaci C227 a zavede jeho skartaci.

87. Podání žádosti občanem starším 15 let, který je dosud nezletilý

Podání žádosti občanem starším 15 let, který je ale dosud nezletilý (§17 odst. 2 a navazující odst. 8 ZCD). Ustanovení §17 v následujících odstavcích stanoví:

„(2) Žádost o vydání CD, popřípadě o provedení změn v něm zapsaných údajů nebo o jejich doplnění může podat občan starší 15 let. Pokud je občan nezletilý, je součástí žádosti písemný souhlas zákonného zástupce, poručníka, opatrovníka, pěstouna, osoby, které je nezletilý občan svěřen do osobní péče, ředitele zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ředitele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podepsaný jejich úředně ověřeným podpisem.“

„(8) Ověření podpisu podle odstavce 2 se nevyžaduje, jestliže osoby oprávněné dát souhlas se žádostí vyjádří svůj souhlas a žádost podepíše před orgánem příslušným k vydání CD, u matričního úřadu nebo v zahraničí u zastupitelského úřadu; v případě žádosti o vydání CP vyjádří oprávněná osoba svůj souhlas podepsáním žádosti svým digitalizovaným podpisem. Digitalizovaným podpisem se rozumí vlastní rukou provedené písemné vyjádření vlastního jména, popřípadě jmen, a příjmení, popřípadě pouze příjmení, na podpisové zařízení.“

Náš dotaz je tedy následující: Chápeme tato ustanovení správně tak, že v případě žádosti o CD podle § 5 zákona (tedy např. cestovní průkaz nebo třeba jiný CD na základě mezinárodní smlouvy) nemusí oprávněná osoba být osobně přítomna podání žádosti, ale stačí, když žadatel předloží její písemný souhlas s úředně ověřeným podpisem, kdežto u podání žádosti o CP musí být tato oprávněná osoba VŽDY přítomna osobně podání žádosti, protože podle odst. 8 zákona vyjádří svůj souhlas „podepsáním žádosti svým digitalizovaným podpisem“, a to „...na podpisovém zařízení“?

NÁZOR KÚ

Ano.

STANOVISKO OSČ

Podle § 17 odst. 2 je součástí žádosti o vydání CD, kterou podává nezletilý občan starší 15 let, písemný souhlas zákonného zástupce nebo dalších k tomu oprávněných osob s jejich úředně ověřeným podpisem. Písemný souhlas tedy může nezletilý předložit k žádosti o vydání CD uvedených v § 5, tedy CP, cestovního průkazu nebo CD na základě mezinárodní smlouvy. Podle § 17 odst. 8 se ověření podpisu nevyžaduje, jestliže osoby oprávněné dát souhlas se žádostí vyjádří svůj souhlas a žádost podepíše před orgánem příslušným k vydání CD, v zahraničí u zastupitelského úřadu. Podepisují tedy žádost o vydání CD uvedených v § 5; pouze v případě žádosti o vydání CP oprávněná osoba podepíše žádost svým digitalizovaným podpisem, protože žádost se vyřizuje a vede v AIS ECD v elektronické podobě. Z toho vyplývá, že oprávněná osoba může souhlas s podáním žádosti udělit písemně s úředně ověřeným podpisem nebo osobně s tím, že její souhlas je uveden v žádosti o CP. V případě, že je souhlas písemný, doporučujeme skutečnost uvést do úředních záznamů.

10 KÚ OLOMOUCKÉHO KRAJE (dotaz č. 88)

88. Záznam o skončení platnosti OP

O skončení platnosti OP se souhlasem jeho držitele se nevydává rozhodnutí, ale učiní se pouze záznam do spisu, a to sepsáním záznamu o skončení platnosti OP. Jaké obsahové náležitosti má záznam do spisu obsahovat? Zakládat pro každý záznam o skončení platnosti OP samostatný spis, nebo založit jeden spis pro kalendářní rok a do něj vkládat jednotlivé záznamy o skončení platnosti OP?

NÁZOR KÚ

Podle našeho názoru by záznam do spisu měl obsahovat obdobné náležitosti jako protokol.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ. Záznam má stejné náležitosti jako protokol. Do doby než budou záznamy elektronicky vedené v AIS EOP a AIS ECD doporučujeme si zavést spis a do něj zakládat jednotlivé záznamy.

11 KÚ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE (dotaz č. 89 – 114)

89. MěÚ Nový Jičín – Skončení platnosti OP dítěte

Rodiče dítěte se vzali, dítě mělo příjmení po matce, nově má příjmení po otci. Skončí platnost OP dítěte podle § 34 odst. 2 písm. b) zapsáním změny příjmení matrikou?

NÁZOR KÚ

Zahájit řízení z moci úřední o skončení platnosti OP se souhlasem osoby podle § 35 odst. 1 ZOP, nebo odst. 2, pokud nesouhlasí zákonný zástupce dítěte, a na základě pravomocného ukončení správního řízení (nebo protokolu a následně záznamu do spisu) zaevidovat skončení platnosti OP.

STANOVISKO OSČ

Platnost OP by měla skončit po uplynutí 45 dnů od změny příjmení.

90. MěÚ Krnov a MěÚ Nový Jičín – Správní poplatek za součinnost

Kdy se vybírá správní poplatek za poskytnutí součinnosti při správě státních dat pro elektronické využití OP ze strany OÚORP ve výši 100 Kč?

NÁZOR KÚ

KÚ se v této oblasti neztotožňuje s názorem MV, který je prezentován v materiálu „*Nejdůležitější změny vyplývající z nové právní úpravy na úseku občanských průkazů a cestovních dokladů*“.

Nevybírat správní poplatek – Možnost aktivace elektronického využití OP je stanovena na věk 15 let a výše. Aktivace na žádost žadatele o OP je možná při převzetí nového OP u pověřeného úřadu určeného pro předání OP, tato možnost je dána bezplatně. Je to právo, nikoli povinnost.

Vybírat správní poplatek by se měl v případě jakékoli dodatečné součinnosti při správě státních dat poskytnuté ze strany kteréhokoliv OÚORP, tzn., dodatečná aktivace, změny aktivizačních kódů či odblokování.

Následná součinnost ze strany OÚORP není již omezena místní příslušností pověřeného úřadu k předání OP, je to povinnost pro kterýkoliv OÚORP. Pro srovnání uvádíme, že když je zpoplatněna jen změna pověřeného úřadu pro předání OP (položka 3 bod 10 zákona o správních poplatcích⁹) na žádost občana ve stejné výši, nespátřujeme důvod nezneplatnit také dodatečnou aktivaci těchto potřebných kódů. Je to pro daný OÚORP úkon navíc.

K argumentaci MV pro dodatečnou prvotní aktivaci kódů bez správního poplatku – že je možné převzetí OP jinou osobou – KÚ uvádí následující:

ZOP umožňuje převzetí nového OP jinou osobou ve stanovených případech, a to zmocněncem na základě zvláštní plné moci s úředně ověřeným podpisem žadatele, členem domácnosti či opatrovníkem, oba k tomuto oprávnění buď soudem nebo příslušným orgánem veřejné moci (§ 68 ZOP).

- V případě převzetí OP opatrovníkem či členem domácnosti se jedná o případy, kdy občanovi (žadateli o OP) brání samostatně jednat či hájit svá práva duševní porucha či jiné zdravotní obtíže, které jej také omezují v nakládání s OP v rámci elektronického využití. Na výše jmenované osoby v § 68 ZOP (opatrovník, člen domácnosti) přechází také povinnosti stanovené „držiteli OP“ a z toho vyplývající možné přestupky v případě porušení podle § 65 odst. 3 ZOP.

- Převzetí OP na základě zvláštní plné moci s úředně ověřeným podpisem žadatele – v praxi by se mělo jednat o výjimečné případy, kdy převzetí OP samotným žadatelem brání závažné důvody (odnětí svobody, dlouhodobé zdravotní potíže či imobilita – pokud se nevyužije převzetí OP prostřednictvím mobilního pracoviště po domluvě s příslušným pověřeným úřadem, kdy aktivace kódů také není umožněna). Při převzetí na základě plné moci s úředně ověřeným podpisem je občan ochoten strpět poplatky a úkony související s úředním ověřením podpisu na zvláštní plné moci, je tím i ochoten nevyužít svého práva aktivovat bezplatně tyto kódy.

Pozn.: V případě imobility – jedná se v praxi o osoby vysokého věku, u kterých se nepředpokládá využití elektronické OP, proto také dochází k předání prostřednictvím mobilního pracoviště a aktivace těchto kódů není ani dodatečně praktikována, tudíž se správní poplatek v praxi nevybírá.

STANOVISKO OSČ

MV doporučilo nevybírat správní poplatek při aktivaci státních dat. MV není oprávněno vykládat zákon o správních poplatcích⁹, to náleží pouze soudu. Pokud se správní orgán rozhodne vybírat správní poplatek i v jiných situacích, je to jeho rozhodnutí. Musí však počítat s tím, že v případě, že se občan obrátí na MV, bude občanovi odpovězeno v duchu doporučení, tj. že správní poplatek se vybírá za:

Změnu BOK (BOK může držitel OP po dobu jeho platnosti změnit za asistence úřední osoby u kteréhokoliv pověřeného úřadu nebo pověřeného zastupitelského úřadu po prokázání své totožnosti).

Odblokování funkce BOK (Odblokování funkce BOK provede na žádost držitele OP a po prokázání jeho totožnosti kterýkoliv pověřený úřad nebo pověřený zastupitelský úřad.)

Změnu IOK a DOK (IOK a DOK může držitel OP po dobu jejich platnosti změnit za asistence úřední osoby u kteréhokoliv pověřeného úřadu nebo pověřeného zastupitelského úřadu po prokázání své totožnosti.)

Odblokování IOK a DOK – tj. zadání nového IOK a DOK (Po desátém po sobě jdoucím chybném zadání DOK lze odblokování funkce IOK provést pouze zadáním nového IOK a DOK. Zadání nového IOK a DOK umožní na žádost držitele OP a po prokázání jeho totožnosti kterýkoliv pověřený úřad nebo pověřený zastupitelský úřad.)

91. Magistrát města Frýdek Místek – Přestupky na úseku OP

Občan při projednávání přestupku předložil OP k prokázání své totožnosti strážníkovi Městské policie nebo policistovi PČR. V průběhu jednání občan utekl a doklad strážníkovi/policistovi zanechal. Občan je strážníkem/policistou vyzván, aby si doklad na služebně vyzvedl, což však občan dosud neudělal. Městská policie nebo PČR zašle OP s popisem události ORP v místě TP občana.

- Má ORP nakládat s tímto dokladem jako s OP nalezeným a tento v aplikaci C227 zneplatnit indikací ZR – odevzdaný nalezený OP? Nebo bude v tomto případě možné doklad občanovi navrátit – je zřejmé, že zde nemůže být podezření ze zneužití dokladu, když byl pouze v rukou strážníka/policisty. Občan doklad neztratil a ani mu nebyl odcizen.
- Je možné občana za takovéto jednání postihnout?
- Jaký (a zda vůbec) lze spatřovat přestupek v jednání občana? V ZOP jsme toto jednání nepřihodili k žádnému z přestupků. Může jít o přestupek podle jiného právního předpisu?

NÁZOR KÚ

Zneplatnit OP jako nalezený; aplikace přestupku podle § 37 odst. 5 písm. a) ZOP (držitel je povinen chránit OP s přihlédnutím ke všem okolnostem a poměrům před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo nebezpečím zneužití).

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ.

92. Magistrát města Frýdek Místek – Plná moc k převzetí dokladů

Plná moc k převzetí dokladů vydaných ve zrychlené lhůtě na pracovišti MV – jedná se o případy, kdy žadatel nemůže doklad ze závažných důvodů v Praze převzít, vyhotoví tedy zvláštní plnou moc k převzetí OP či CP zmocněncem s úředně ověřeným podpisem, poté za poplatek (30 Kč nebo 60 Kč – podle počtu stran listiny) na CzechPOINTu zajistí provedení konverze ověřené plné moci z listinné do elektronické podoby. V případě, že na pracovišti MV bude u předání dokladu vyžadována plná moc v listinné podobě, bude muset zmocněnec dojít na pracoviště Czechpoint, požádat o provedení další konverze, a to z elektronické do listinné podoby (uhradí další poplatek min 60 Kč).

Postačí zmocněnci k převzetí dokladu na MV plná moc s ověřeným podpisem v elektronické podobě (Úschovna-Czechpoint nebo na elektronickém nosiči) nebo je zapotřebí plnou moc předložit v listinné podobě.

NÁZOR KÚ

Metodika pro tuto oblast je plně v gesci MV.

STANOVISKO OSČ

MV přijímá zvláštní plné moci jak v papírové podobě, tak v digitální podobě, tj. Úschovna-Czechpoint. V § 22 odst. 3 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů¹⁵ se stanoví, že má-li být podle jiného právního předpisu předložen dokument v listinné podobě správnímu orgánu, je tato povinnost splněna předložením jeho výstupu, tj. dokumentu, který vznikl provedením konverze. Lze tedy předložit plnou moc v elektronické podobě při převzetí OP nebo CP na pracovišti MV.

93. Magistrát města Frýdek Místek – Zneplatnění OP bez zápisu osobního stavu

S nabytím nového ZOP dochází ke skončení platnosti OP po uplynutí 45 dnů ode dne úmrtí manžela, změny stavu, změny TP atd. Skončení platnosti se však netýká těch občanů, kteří nemají osobní stav v OP zapsán.

- Jak postupovat v případě, že se na ORP dostaví občan s OP bez zápisu osobního stavu v OP, u kterého i přesto ke zneplatnění OP v AIS EOP po uplynutí 45 dnů došlo?
- Lze stávající zneplatněný OP „oživit/změnit indikaci“ přímo na ORP nebo musí ORP o „oživení/změnu indikace“ žádat MV? Bude OP opět plnohodnotně platný pro elektronické využití a pro cestování v rámci EU?

NÁZOR KÚ

Metodika technického charakteru je v gesci MV.

¹⁵ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.

STANOVISKO OSČ

Jedná se o technickou závadu systému, která bude v nejbližší době odstraněna. V případě zjištění, že byl OP nesprávně zneplatněn, je možné využít funkcionalitu aplikace C227 „re-zrušení“ a vrátit dokladu platnost. Doklad bude znovu plnohodnotným dokladem.

94. Magistrát města Frýdek Místek – Správní poplatek na úseku OP

Občan, který je držitelem OP s čipem vydaným před 01.07.2018 (za správní poplatek 500 Kč) ovdověl dne 03.08.2021. K vyřízení nového OP se ze závažných osobních důvodů dostavil po 50 dnech ode dne úmrtí manželky, tudíž platnost jeho dosavadního OP již skončila. Nyní potřebuje urgentně platný OP. Bude mu nový OP ve zrychleném režimu vydán bez poplatku s odkazem na položku 8 sazebníku správních poplatků zákona o správních poplatcích⁹ s tím, že toto přijetí žádosti není předmětem poplatku?

NÁZOR KÚ

Správní poplatek ve výši 500 Kč se týká zrychleného režimu, tzn. „nadstandardní služby“, tudíž by se měl vybrat. V případě, že by občan žádal o OP v klasické 30 denní lhůtě, tak by se nevybíral správní poplatek. Aplikace bodu 4, kdy není předmětem poplatku přijetí žádosti o vydání OP namísto OP se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem vydaného přede dnem 01.07.2018, nastane v případě podání žádosti u stávajícího platného OP se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem vydaného přede dnem 01.07.2018.

STANOVISKO OSČ

Pokud má občan již neplatný OP, vámi uvedené osvobození od správního poplatku se na něj již nevztahuje. Toto osvobození se týká „Přijetí žádosti o vydání OP namísto OP se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem vydaného přede dnem 1. července 2018“. Pojem „namísto“ znamená, že tento OP musí být v době podání žádosti ještě platný. Pokud skončila platnost OP ze zákonných důvodů, osvobození od poplatku se na vydání nového OP nevztahuje.

95. Magistrát města Karviná – Avíza

Co s AVÍZY, které se zobrazují v AIS EOP a AIS ECD? Stačí průběžně do avíz nahlédnout a následně je smazat?

NÁZOR KÚ

Metodika technického charakteru je v gesci MV.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s magistrátem města Karviná. Avíza (ohledně sdělení důvodu skončení platnosti OP nebo CD vydávajícímu orgánu) mají informativní charakter, lze tedy do nich nahlédnout, a poté je smazat.

96. Magistrát města Karviná – Správní poplatek při přijetí žádosti o OP

Podání žádosti o vydání OP nebo CD za občana mladšího 15 let. Správní poplatek je 100 Kč, doklady vydané s platností na 5 let.

- Jak správně postupovat v případě, kdy žádost o OP nebo o CD je podána v době, kdy občan ještě nemá 15 let, uhradí se správní poplatek ve výši 100 Kč, ale vyhotovené doklady jsou na úřad doručeny s platností na 10 let. Co se správním poplatkem?
- Vrátit správní poplatek občanovi při převzetí dokladu nebo neřešit? V den podání žádosti byl správní poplatek vybrán správně.

NÁZOR KÚ

Zákon o správních poplatcích⁹ uvádí, že je zpoplatněno 100 Kč přijetí žádosti o vydání OP osobě mladší 15 let. OÚORP v souladu s uvedeným přijal žádost a vybral správně správní poplatek – nevracet správní poplatek.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ. U CP doporučujeme upozornit občana na skutečnost, že může dojít k situaci, že bude muset doplatit 500 Kč, celkem tedy 600 Kč. MV připravuje novelu zákona o správních poplatcích⁹, ve které by mělo dojít ke sjednocení úpravy s OP. Jestliže nebude správní poplatek zaplacen v plné výši, nelze CP předat.

97. Magistrát města Karviná a Magistrát města Havířov – Mobilní pracoviště

Mobilní pracoviště – pořizování žádostí o e-OP a předání e-OP. V souvislosti s novým ZOP je složitější v terénu vyřizovat žádosti o e-OP nebo předávat nové e-OP.

- Týká se to hlavně občanů, kteří jsou upoutaní na lůžko nebo téměř vůbec s úředníkem nespolupracují.
- Podání žádosti o e-OP v terénu, kde je špatný signál (úředník musí s mobilním pracovištěm tzv. „chytat signál“).
- Pořizování elektronického podpisu na tablet (dost často se nám stává, že tablet se s notebookem nespáruje, opětovné odpojování od notebooku).
- U některých občanů nelze najít bezpečné místo pro práci s mobilním pracovištěm (nevyhovující někdy až stísněné prostory).

NÁZOR KÚ

Metodika technického charakteru je v gesci MV.

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 5 a 53.

Ve speciálním aplikačním programu lze využít jak online verzi pořízení žádosti, tak offline verzi pořízení žádosti. Změny v procesu pořízení žádosti jsou především spojeny s tím, že došlo v souladu s implementací Nařízení EU¹ k zahájení vydávání OP s biometrickými údaji, tudíž řešení, které si vyžádala změna legislativy, má své výhody a nevýhody. Celé řešení bylo optimalizováno pro maximální ochranu osobních údajů, možnost pořízení žádostí i pro další osoby, se kterými se primárně při výjezdu nepočítalo, možnost využití pracoviště i v jiných místech („plošná“ výměna dokladů v menší obci) a i na vlastním úřadě. Došlo ke zjednodušení procesu přípravy žádosti před výjezdem – i zjednodušení ukončení zpracování žádosti. U online výjezdu není potřeba žádná příprava, při offline výjezdu došlo k výraznému zjednodušení, a to jak při přípravě žádosti, tak při jejím dokončení.

Pro znovupřipojení zařízení lze použít tlačítko F3 – v případě jakýchkoliv problémů je potřeba kontaktovat Hotline CDBP, kde se mohou poradit, případně se dozví, že je problém plošný a je zahájeno jeho řešení.

ORP může při komunikaci s občanem předem zjistit informace potřebné k pořízení žádosti (např. dostupnost signálu, vybavenost a velikost prostor pro pořízení žádosti).

98. MěÚ Bruntál – Zneplatnění OP

K § 34 ZOP – lhůta skončení platnosti OP 45 dnů – setkali jsme se s tím, že systém OP po této lhůtě nezneplatnil. Jak postupovat? Máme zneplatnit po této lhůtě?

NÁZOR KÚ

Metodika technického charakteru je v gesci MV.

STANOVISKO OSČ

Po ověření, že ke skončení platnosti OP mělo dojít, je možné OP zneplatnit. Jedná se o systémové chyby, které by měly být v blízké době odstraněny.

99. MěÚ Bruntál – Dotaz k metodické příručce

K metodické příručce MV září 2021 – str. 53, 54 § 28 odst. 2 až 5.

- Jak má vypadat rozhodnutí o skončení platnosti OP, CD se souhlasem poznamenaným do spisu?
- Jednou se popisuje záznam do spisu a jednou protokol. Bylo by třeba sjednotit výklad, popř. vyhotovit vzorový záznam do spisu (popis je zavádějící a každý úřad si vysvětluje jinak).
- Dávat razítko a jaké? Někdo dává kulaté (když je to forma rozhodnutí) někdo hranaté (protože se jedná o záznam do spisu).

NÁZOR KÚ

Správní řízení o skončení platnosti OP je zahájeno z moci úřední, a to buď se souhlasem držitele, nebo bez souhlasu držitele, a to v případech, kdy je OP poškozen, obsahuje neoprávněně provedené změny nebo nesprávné údaje, s výjimkou údaje podle § 36, nebo došlo k podstatné změně podoby držitele OP.

Správní řízení je zahájeno z moci úřední (obsahem spisu je záznam o určení oprávněné úřední osoby (§ 15 odst. 2 a odst. 4 správního řádu⁶).

V případě souhlasu je správní řízení zahájeno v souladu s § 46 správního řádu⁶ (dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi), tzn. dnem sepsání protokolu s účastníkem řízení podle § 18 správního řádu⁶ – držitelem OP, osobou podle § 67 a § 68 ZOP – z kterého musí být patrné, že bylo účastníku řízení oznámeno zahájení správního řízení, že byl poučen o právech a povinnostech podle správního řádu⁶, jednoznačné vyslovení souhlasu se skončením platnosti konkrétního OP k datu sepsání protokolu, s uvedením důvodu skončení platnosti konkrétního OP (podle ZOP) a další náležitosti podle správního řádu⁶ (§ 18 – podpis účastníka řízení, oprávněných osob atd.). Po ukončení protokolace oprávněná úřední osoba učiní úřední záznam o skončení platnosti OP do spisu, s popisem daného případu (jakoby stručné odůvodnění rozhodnutí, včetně příslušných ustanovení podle ZOP a správního řádu⁶), s uvedením, že se proti tomuto nelze odvolat. S hranatým razítkem.

STANOVISKO OSČ

Záznamem o skončení platnosti dokladu se rozumí protokol o skončení. Protokol může mít stejnou podobu, v jaké byl vydáván před nabytím účinnosti nového ZOP a novely ZCD. Nově budou záznamy v elektronické verzi vedeny v AIS EOP a AIS ECD.

100. MěÚ Bruntál – Poskytování fotografie z AIS EOP a AIS ECD

Upřesnit způsob poskytování fotografie z AIS EOP a AIS ECD.

NÁZOR KÚ

Metodika technického charakteru je v gesci MV.

STANOVISKO OSČ

Upraveno v metodické příručce C227, kterou MV distribuovalo na KÚ. Aplikace C227 umožňuje uložit fotografii v pdf a zaslat do datové schránky žadatele nebo jí nahrát na nosič dat a předat osobně nebo zaslat do vlastních rukou.

101. Magistrát města Havířov – Dotazy k aplikaci AIS EOP

1. Zda byla testována nová aplikace AIS EOP ve zkušebním provozu na některém ORP (podle praxe jiných ministerstev v případě spuštění novinky)?
2. Jakékoliv změny, chyby v systému, výpadky apod. v aplikaci – bylo by možné hlásit ORP prostřednictvím aplikace (přes tickety)?
3. Prosba o vyjádření se k rozsáhlé aplikační chybě v AIS EOP, když došlo k plošnému zneplatnění nových OP vydávaných z důvodu změny TP a již řádně předaných, a nikoliv starých OP, a to po uplynutí 45 dnů od změny údajů – proč ORP nebyly ihned informovány?
4. Prosba o vysvětlení, proč se aktualizace neplatných dokladů na webu MV promítá až na druhý den.
5. Při zneplatnění OP v AIS EOP po uplynutí 45 dnů jsou používány loginy pracovníků ORP bez jejich vědomí, kteří změny TP zadávají v AIS EO a nikoliv v AIS EOP? (45. den od změny údajů dochází v aplikaci ke zneplatnění automaticky).

NÁZOR KÚ

Metodika technického charakteru je v gesci MV.

STANOVISKO OSČ

V rámci aplikace CDBP probíhá testování systému – zkušební provoz není z podstaty věci možný. Aplikace C227 byla testována s vybraným okresem.

Aplikace CDBP je tzv. „těžký klient“ a veškerá podpora je řešena cestou Hotline CDBP, což je komfortnější pro uživatele a jednodušší pro administrátory. V případě předem známých odstávek systémů jsou úřady informovány, a to jak na CDBP (v případě spuštěné stanice), tak i na C227 (přihlašovací okno JIP/KAAS). Aplikace C227 je provozována jako webová aplikace, tudíž požadované je mnohem komplikovanější. Předmětnou úpravou se bude zabývat technická skupina.

ORP nemohly být informovány, neboť o vzniklém problému nevěděla ani Hotline OCIS. O nesprávném chování aplikace při zneplatňování OP se Hotline OCIS dozvěděla až na základě telefonických dotazů od ORP, které tím na problém upozornily. Neprodleně se přistoupilo k nápravě, nicméně ne vše dopadlo na 100 procent nehledě k tomu, že chyby vznikaly i špatnými zápisy jak v C227, tak i v CzechPointu.

Z důvodu bezpečnosti správních evidencí dochází k předávání dat prostřednictvím externího systému, do kterého jsou nahrávána data, a teprve následně je systém předá na webové stránky. Z tohoto důvodu není možné předávat data online. Systém je nastaven tak, že data se generují 1 x za den. Možné řešení by spočívalo ve zvýšení intervalů, například 3 x denně, což bude projednáno se zainteresovanými subjekty.

Loginy pracovníků ORP byly v systémech i dříve, ale na základě právní úpravy nedocházelo ke zneplatnění OP. V současné době je na základě zavedení příslušné události pracovníkem ORP z úseku evidence obyvatel zahájen odpočet 45 dnů, po jejichž uplynutí skončí platnost OP. Vzhledem k tomu, že platnost OP končí z důvodu zápisu dané skutečnosti, je nutné, aby u skončení platnosti byl uveden login toho úředníka, který událost zavedl do systému.

102. Magistrát města Havířov – Dotazy k aplikaci AIS EOP

Pokud dojde ke změně údajů v OP (např. změna stavu), a poté např. za 30 dnů od 1. změny občan změní TP, dochází ke zneplatnění původního OP až po uplynutí celkem 75 dnů od 1. změny. Ustanovení § 34 odst. 2 ZOP ovšem hovoří o lhůtě 45 dnů ode dne změny. Nejde tedy opět o aplikační chybu v AIS EOP?

NÁZOR KÚ

Metodika technického charakteru je v gesci MV.

STANOVISKO OSČ

K prošetření bychom potřebovali dodat údaje o zneplatněném dokladu, alespoň číslo dokladu.

103. Magistrát města Havířov – Skončení platnosti OP a ZVM Brno

Proběhne-li sňatek v zahraničí – OP nevěsty/ženicha – občana ČR se zneplatní ještě dříve než si ta/ten stihne požádat o vydání nového OP, jelikož vyhotovení oddacího listu zvláštní matrikou Brno trvá mnohem déle.

Návrh ORP: sjednotit dobu platnosti OP po změně údajů s dobou platnosti pro CD na 3 měsíce ode dne změny (ZCD).

NÁZOR KÚ

Vzhledem k využití OP jako CD v rámci EU se přikláníme k výše uvedenému návrhu v případě novely ZOP.

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 2.

104. Magistrát města Havířov – Změny v průběhu výroby OP

Jak vyřešit situaci při vydání OP, pokud si občan v průběhu výroby svého OP (například z důvodu konce platnosti) změní TP nebo svůj stav. Lze vydat OP a stříhnout mu příslušný roh nebo jej nevydat a přimět občana, aby si požádal o vydání dalšího nového OP?

NÁZOR KÚ

Neměl by se občanovi předat OP s nesprávným údajem.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ.

105. Magistrát města Havířov – Informovanost o změnách

Byly veřejnost, PČR, sociální zařízení v ČR a ostatní instituce informovány o nevydávání potvrzení o OP? V praxi některá obvodní oddělení PČR potvrzení stále vydávají. Je PČR informována, že má novou povinnost evidovat v AIS EOP i nahlášené ztráty OP a ne jenom odcizení OP?

NÁZOR KÚ

Žádáme opětovné upozornění příslušných institucí.

STANOVISKO OSČ

PČR byla několikrát informována. Podle jejich sdělení bylo uskutečněno několik školení pro nové postupy na úseku hlášení ztráty a odcizení OP. MV znovu požádá o informovanost policistů.

106. Magistrát města Havířov – Zrušení BOK

Vysvětlíte, prosím, důvod plošného zrušení BOK k datu 02.08.2021, které musely být do té doby povinně zadávány občany při převzetí OP. Jakým způsobem budete veřejnost o plošném vymazání těchto kódů informovat?

NÁZOR KÚ

Metodika v této oblasti je v gesci MV ČR.

STANOVISKO OSČ

Vzhledem k tomu, že BOK nebyl a do roku 2023 nebude prakticky využíván, bylo rozhodnuto o jeho plošném výmazu k vydaným OP. Občané si stěžovali, že po několika letech nepoužívání jej neznají a odblokování je zpoplatněné, proto byl učiněn tento závěr.

107. MěÚ Nový Jičín – K § 17 odst. 3 ZCD

Podání žádosti o CD u dítěte do 15 let prostřednictvím ředitele zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ředitele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Může ředitel pověřit někoho jiného k podání žádosti? Podle našeho názoru v návaznosti na § 18 ZCD může. Musí být však k tomuto předložena zvláštní plná moc? Musí být tato plná moc úředně ověřená?

NÁZOR KÚ

Ustanovení § 18 ZCD uvádí, že se osoby oprávněné k podání žádosti podle tohoto zákona mohou dát zastupovat na základě plné moci při řízení o vydání CD, provedení změn nebo doplnění údajů v CD, s výjimkou převzetí CD; to neplatí, jedná-li se o CD se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji. U převzetí CD a při žádosti o CD se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji nelze uplatnit zastoupení na základě plné moci.

STANOVISKO OSČ

Jestliže se jedná o CD s biometrickými údaji, tedy i CP, neplatí podle § 18 zastupování při řízení o vydání CD na základě plné moci. To znamená, že ředitel zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nemůže být při řízení o vydání CP zastoupen zmocněncem na základě plné moci, ale může být z důvodu zvláštního zřetele hodného zastoupen zmocněncem na základě zvláštní plné moci s úředně ověřeným podpisem při převzetí CP podle § 22 odst. 1 písm. f). Je třeba dodat, že všechny osoby oprávněné převzít CD uvedené v § 22 odst. 1 písm. a) až e) se mohou dát zastupovat na základě plné moci s úředně ověřeným podpisem.

108. MěÚ Nový Jičín – K § 17 odst. 2 ZCD

Když je dítě nezletilé 15-18 let (nemá souhlas zákonného zástupce), žádost přišla podat pověřená osoba ředitelem zařízení. Může tato osoba dát souhlas, nebo to může pouze ředitel tohoto zařízení?

NÁZOR KÚ

Podle § 17 odst. 2 ZCD se k žádosti o CD u osoby ve věku 15-18 let zároveň dává písemný souhlas ředitele zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ředitele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podepsaný jejich úředně ověřeným podpisem (podle § 17 odst. 8 se ověření podpisu nevyžaduje, jestliže osoby oprávněné dát souhlas se žádostí vyjádří svůj souhlas a žádost podepíše před orgánem příslušným k vydání CD..., v případě žádosti o vydání CP vyjádří oprávněná osoba svůj souhlas podepsáním žádosti svým digitalizovaným podpisem. Může dát souhlas pouze ředitel.

Pozn.: Ke sdělení, že žádost přišla podat „pověřená osoba ředitelem“ – žádost o CP podává osoba starší 15 let sama.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ.

109. MěÚ Nový Jičín – Občan má propadlý OP a nemá rodný list

Jak postupovat, když si žadatel chce vyřídit CD a má propadlý OP. Může si požádat o CD na základě rodného listu? A pokud nemá rodný list?

NÁZOR KÚ

Je třeba ztotožnit osobu za pomoci svědků s tím, že neplatný OP je ku pomoci, pokud je si osoba podobná. Zároveň v případě žádosti o duplikát rodného listu je nutné ztotožnění osoby za pomoci svědků.

STANOVISKO OSČ

Žadatel, který nemá platný OP nebo CP, předloží matriční doklady, rodný, popřípadě oddací list. Pokud matriční doklad nemá, musí si jej opatřit. ZCD stanoví v § 21 odst. 1, že pravdivost údajů v žádosti se prokazuje doklady podle zvláštních právních předpisů, tedy i matričním dokladem podle zákona o matrikách⁸. ZCD neobsahuje ustanovení, podle něhož žadatel, který nemůže předložit požadované doklady, je povinen prokázat svou totožnost jiným hodnověrným způsobem, jako je tomu v ZOP, tj. svědeckou výpověď. Lze dodat, že ORP může v případě předložení matričního dokladu využít pro ověření totožnosti tzv. kontrolní fotografie pořízené v souvislosti s dříve vydaným OP nebo CP.

110. MěÚ Nový Jičín – vydání nového CD před uplynutím platnosti dosavadního CD

Žadatel si přišel vyřídit nový CP, vlastní CP, kde ještě neskončila platnost tohoto dokladu. Jakou lhůtu můžeme respektovat při vyřízení nového dokladu, když některé státy vyžadují i půl roční platnost CP po opuštění země. Tito žadatelé nechtějí mít souběžně 2 CP, předchozí CP vracejí při převzetí nového.

NÁZOR KÚ

Podle konkrétního případu s uvedením dané země, je možný náhled na webové stránky MZV, kde jsou uvedeny informace k dokladům akceptovaným daným státem, včetně potřebných lhůt platnosti. KÚ zastává názor, že nevidí problém např. u 1 roku před uplynutím platnosti CP. Ale zároveň navrhuje možnou změnu v zákoně o správních poplatcích⁹, ve vzoru OP – zpoplatnit přijetí žádosti o vydání nového CD z jiného osobního důvodu v době delší než půl roku před uplynutím platnosti dosavadního CD.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s názorem KÚ ohledně lhůty k podání žádosti před skončením platnosti dříve vydaného CP. Vydání CP je vždy zpoplatněno, protože mít CP není povinností, ale právem občana. Je tedy na rozhodnutí občana, kdy požádá o vydání dalšího CP. Při stanovení výše správního poplatku za vydání CP se vychází z doby, na kterou se vydává a ze lhůty, ve které se žádá o jeho vydání. Jestliže občan zaplatí za vydání CP s dobou platnosti na 10 let správní poplatek 600 Kč, není důvod pro zpoplatnění přijetí žádosti podané v době delší než půl roku před uplynutím platnosti dosavadního CP. MV bude analyzovat možnost zvýšeného poplatku za CP vydaný před skončením platnosti stávajícího oproti možnosti vyššího správního poplatku za vydání druhého a dalšího CP.

111. Magistrát města Karviná – Nález platného CP

Napsat výzvu občanovi a na jeho žádost nalezený CP vrátit (samozřejmě s občanem bude sepsán záznam s poučením o možném zneužití CP) nebo CP na základě sepsaného ohlášení o ztrátě v AIS ECD zneplatnit indikací Z2 (ztráta)?

NÁZOR KÚ

Aplikace § 33 odst. 3 ZCD s tím, že po domluvě s občanem, pokud má obavy z možného zneužití – zneplatnit na základě ohlášení ztráty.

STANOVISKO OSČ

ZCD sice nestanoví, že odevzdáním nalezeného CD skončí jeho platnost, ale je zřejmé, že nálezu musela přecházet jeho ztráta nebo odcizení, jejichž ohlášení je důvodem skončení platnosti. Proto jsme názoru, že po odevzdání nalezeného CD by měla být vyznačena v AIS ECD ztráta (Z2), popřípadě odcizení (Z3).

112. MěÚ Český Těšín – Poučení k podání žádosti o vydání e-pasu

Jelikož se již nemusí tisknout žádost o vydání CP, musíme nechat občanovi dávat podepisovat poučení k podání žádosti o vydání e-pasu a pakliže ano, jak tyto poučení, které nemají žádné číslo jednací, poté archivovat?

NÁZOR KÚ

S ohledem na digitalizaci žádosti o CD se KÚ přiklání k tomu, že podpisem žádosti je občan i poučen o e-pasu. Nemusí se tisknout poučení.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ. Poučení lze rovněž zveřejnit na webových stránkách správního orgánu.

113. Magistrát města Frýdek Místek – Předkládání dokladů

Předložení matričních dokladů v originále nebo úředně ověřené kopii při vyřizování OP, CP a předložení originálu nájemní smlouvy při ohlášení změny místa TP. Setkáváme se s případy, kdy občané u podání žádosti o vydání OP, CP nebo u ohlášení změny místa TP předloží pouze prostou kopii rodného listu, popř. u změny TP kopii nájemní smlouvy. Trváme na předložení originálů, popř. úředně ověřených kopií listin, avšak v „našich předpisech“ jsme oporu pro tento náš požadavek nenašli. Nutnost předložení originálů listin zmiňuje MV např. na jejich webových stránkách, je také uvedena v příručce MV ze září 2021 s názvem *„Nejdůležitější změny vyplývající z nové právní úpravy na úseku občanských průkazů a cestovních dokladů“*, dříve upravovalo alespoň na úseku občanských průkazů předložení originálů či úředně ověřených kopií listin § 7 odst. 1 ZCD. Postupem správních orgánů při rozhodování na základě listinných podkladů se zabývá závěr č. 151 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu⁶. Zde je popsáno, za jakých okolností lze

ve správním řízení vyžadovat originály listin a kdy musí správnímu orgánu postačit prostá kopie listiny.

Jsme oprávněni při úkonech na úseku evidence obyvatel, občanských průkazů a cestovních dokladů vyžadovat vždy originály listin nebo jejich úředně ověřené kopie? Jsme-li oprávněni, na základě jakého právního předpisu?

NÁZOR KÚ

Citovaný závěr poradního sboru MV uvádí, že v případě dokumentů, které zákon vymezuje jako povinné přílohy žádosti, je třeba, aby byly předloženy v originále či ověřené kopii. ZOP, ZCD a ZEO uvádí, že má být předložen doklad k prokázání nějaké oprávněnosti, nějakého údaje.

Nejedná se o důkazní prostředky, ale dokumenty k žádosti, tudíž v originále či ověřené kopii, ze kterých si v případě potřeby správní orgán pořídí fotokopie s poznámkou, že souhlasí s originálem, datum a podpis oprávněné osoby.

STANOVISKO OSČ

Souhlasíme s KÚ.

ZOP a ZCD neobsahují ustanovení, podle něhož musí být doklady potřebné k vydání CP předloženy v originále, ověřeném opise nebo ověřené kopii. Zákon nemusí stanovit, že se doklad předkládá v originále, protože originálem se vždy prokáže to, co doklad obsahuje. Při předkládání opisu či kopie dokladu je třeba vycházet ze zákona o ověřování³. Ověření shody opisu nebo kopie s listinou, tj. vidimace, zaručuje, že se opis nebo kopie (vidimovaná listina) doslova shoduje s předloženou listinou (§ 6 zákona o ověřování³). Pokud tedy opis nebo kopie listiny (dokladu) nebyly vidimovány, není zaručena doslovná shoda s originálem listiny (dokladu) a správní orgán opis nebo kopii listiny (dokladu) nemůže přijmout. Jinými slovy, neověřeným opisem nebo neověřenou kopií listiny, nelze prokázat to, co je uvedeno v originále.

114. MěÚ Bruntál – Skartační lhůty

Jaké skartační lhůty použít u dokumentů: zákaz poskytnutí digitálního zpracování podoby, plná moc k převzetí OP, CD, protokol o prokázání totožnosti, souhlas se skartací před uplynutím platnosti CD, záznam do spisu. Od 01.01.2022 se bude upravovat spisový a skartační řád, uvítali bychom celkovou úpravu metodiky skartačního řádu na úseku evidence obyvatel, občanských průkazů a cestovních dokladů v souladu s novým zákonem.

NÁZOR KÚ

Metodika v této oblasti je v gesci MV.

STANOVISKO OSČ

Viz dotaz č. 77.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AIS EO	Agendový informační systém evidence obyvatel
AIS ECD	Agendový informační systém cestovních dokladů
AIS EOP	Agendový informační systém občanských průkazů
BOK	Bezpečnostní osobní kód
CD	Cestovní doklad
CDBP	Cestovní doklady s biometrickými prvky
CP	Cestovní pas
ČR	Česká republika
DOK	Deblokační osobní kód
EU	Evropská unie
IOK	Identifikační osobní kód
KÚ	Krajský úřad
MěÚ	Městský úřad
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MV	Ministerstvo vnitra
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
OP	Občanský průkaz
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSČ	Odbor správních činností
OÚORP	Obecní úřad obce s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
TP	Trvalý pobyt
ÚMČ	Úřad městské části

Právní předpisy

ZCD	Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů
ZEO	Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
ZOP	Zákon č. 269/2021 Sb., o občanských průkazech